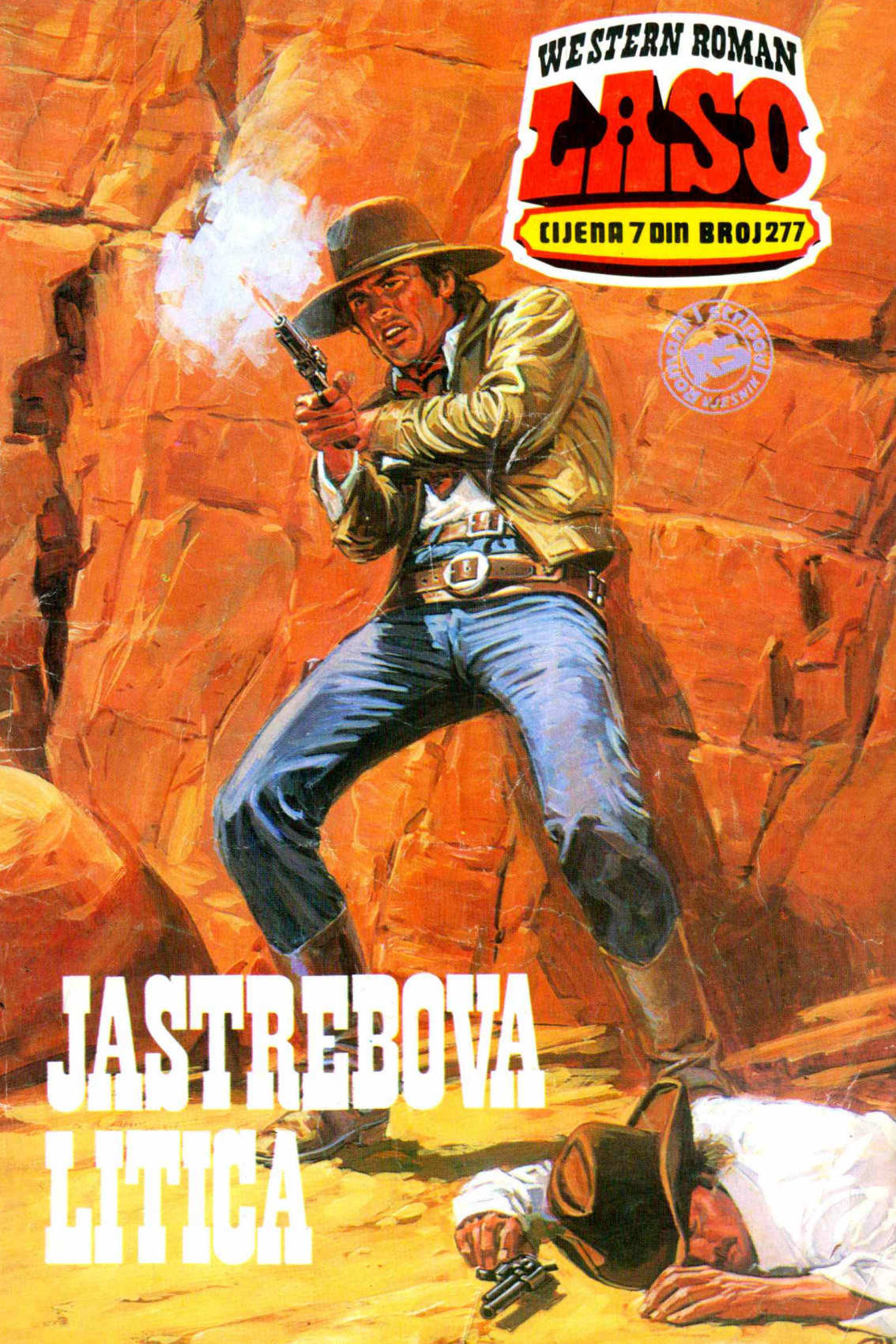

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 7 DIN BROJ 277

JASTREBOVA LITICA

Philip Ketchum:

JASTREBOVA LITICA

Philip Ketchum: **JASTREBOVA LITICA**

Naslov originala: **BUZZARD RIDGE**

Copyright: Philip Ketchum, 1970.

Recenzija: Dalibor Cvitan, književnik

Prijevod: Lucija Tabain

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: **Marcel Čukli**

•Laso• – Izdavač OOUR informativno-revijalna izdanja NIŠP •Vjesnik• Zagreb, Ljubice Gerovac 1 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG •Vjesnik• Zagreb, Ljubice Gerovac 1 – Zagreb 1979. Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 364. d ili 327,60 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 182. – d ili 163,80 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR •Vjesnik SSRNH• s oznakom za •Laso•.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80. ASCH 10.00, SFRS 200, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00. FF 74.00, SFRS 36.00. HFL 37.00 US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za •Vjesnik•.

EKONOMSKA PROPAGANDA: •Vjesnik• Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Bila je bolesna, vrlo bolesna. Borila se s visokom temperaturom, znojila se, drhtala i bunčala u polusvijesti. Činilo joj se da umire, a kad bi postalo neizdržljivo, poželjela bi da se to i dogodi.

Njihovo putovanje prema zapadu bilo je prekinuto i njoj se činilo da stoje cijelu vječnost, ali joj Henry reče da su ovdje samo pet dana. Sjedio je kraj nje držeći je za ruku i govorio joj da je najgore prošlo i da je sada mnogo bolje.

— Moći ćeš ustati za dan-dva. Prošle noći ti je pala temperatura i teško da će se povratiti.

Ona navlaži suhe, ispucane usne i pokuša se nasmiješiti.

— Osjećam se tako, tako...

— Slaba — dovrši Henry. — Hoćeš li malo juhe?

— Kuhanje je moja dužnost — reče ona pogledavši ga — ali sam toliko slaba da ne mogu podići ni ruku.

— Nisam se htjela razboljeti, Henry.

— Dakako da nisi. Takve se stvari događaju.

— Jesmo li daleko iza ostalih kola?

— Stići ćemo ih. Daleko je do Kalifornije.

Zatvorila je oči. Govor ju je umarao. Bilo je jednostavnije kliznuti natrag u besvjesno stanje gdje nije bilo potrebno govoriti, misliti ili brinuti za nešto. Kad bi samo mogla sve zaboraviti...

Henry ju je probudio.

— Clara! Clara, juha je gotova. Okrijepit će te.

Poželjela je da je nije probudio. Nije željela juhu i pokušala mu je to reći, ali je Henry već provukao ruku ispod njenih ramena, podigao je i natjerao je da popije juhu. Spustio ju je zatim natrag na krevet.

— Već izgledaš bolje.

Znala je da izgleda strašno, da joj je lice blijedo i otegnuto. Kosa joj je bila razbarušena i bez sjaja. Željela je okrenuti glavu, ali bila je preumorna da bi pokušala. On je progovorio ponovo, ovaj put sa čudnom notom u glasu.

— Bolje ti je, zar ne?

Napokon je mogla kimnuti glavom.

Namrštio se.

— Znaš li tko sam?

— Da, znam. Ti si moj muž.

— Sješaš li se grada pokraj kojeg smo prošli? Možda se ne sjećaš. Bilo ti je prilično zlo. Zaobišli smo grad. Trebali smo

neke stvari, ali smo planirali da se zaustavimo u Bradentownu.

– Nismo se zaustavili u Taverneru?

– Tako je, znači sjećaš se. Čuli smo da tamo nisu baš prijateljski raspoloženi, pa se nismo zaustavili. Ali bojim se da ću se sada morati vratiti tamo. Praktično smo bez hrane.

– Ne želim da...

– Nema opasnosti – brzo će Henry.

– Idem samo u dućan. Kupit ću što trebamo i vraćam se. Treba mi jedan sat donde i sat natrag.

– Moraš li zbilja ići, Henry?

– Moram, Clara.

– Kada?

– Mislim da bih morao krenuti odmah – da završim s tim.

– Nemoguće je da smo ostali potpuno bez hrane.

– I nismo. Ali trebamo još neke stvari, a do Bradentowna valja pet dana putovati. Dotle nema nijednog naselja. Ako nas ponovo nešto zadrži...

Kimnula je, svjesna koliko je umorna. Ako su gotovo bez hrane, možda Henry ima pravo kad se želi vratiti u Taverner. Napokon, ako grad i nije prijateljski raspoložen, čovjek ne bi trebao imati problema želi li kupiti samo zalihu hrane.

– Budi oprezan, Henry.

– Bit ću – rekao je samopouzdan.

– Ujahat ću i izjahati, to je sve. Nosim samo dvadeset dolara. Ostalo je u čeličnoj kasi.

Otvorila je oči i nasmiješila se.

– Zaustavi se i popij pivo.

Uzvratio joj je osmijeh.

– Ne ovaj put. Slijedeći put, u Bradentownu.

Bio je jak čovjek, crne brade, potamnjele kože na licu i rukama. Približavao se pedesetoj i bio je mnogo stariji od nje. Čudno, kako su duboki i postojani bili njeni osjećaji za njega. Nije bio privlačan, ali je zato bio ljubazan, plemenit, pouzdan. Nikad nije mislila da ga voli, a možda su njeni osjećaji prema njemu bili snažniji nego što je smatrala.

Nagnuo se nad nju. Osjetila je dodir njegovih usana na čelu, njegova se brada očešala o njen obraz. Tada se uspravio i rekao:

– Dobro je da se osjećaš bolje. Sutra ujutro nastavljamo put.

– To upravo želim, Henry.

– Odmah se vraćam, Clara.

Povukao se prema stražnjem dijelu, gdje ga više nije mogla vidjeti. Onda je začula topot konja. Kad su udarci kopita zamukli, zatvorila je oči i pomislila:

– Spavat ću dok se ne vrati. A za večeru ću možda sjesti za stol. Henryju bi se svidalo.

Spavala je dugo, do poslije podneva. Mogla je to prosuditi po smjeru sunčevih zraka upravljenih na platneni krov kola. Henry se vjerojatno odavno vratio, ali ga nije čula. Zazvala ga je:

– Henry! Henry! Henry!

Nije bilo odgovora. Pokušala je ponovo, a onda se sjetila da je možda otišao po drva za vatru. Ili da pogleda stupice. Bila je sigurna da ih je postavio. Uvijek kad bi stali uz put, otišao bi među drveće i postavljao svoje stupice za zečeve. Ili

bi ih postavljao u grmlju ako je zemlja bila suha. Ako je itko mogao uloviti zeca, bio je to Henry Rostig. Bio je stručnjak. Pozvala ga je ponovo:

– Henry! Henry!

Još nije bilo odgovora, ali ona se nasmiješila i kimnula. Vratit će se. Pozvat će ga kad se vrati. Zaspala je ponovo, iako nije namjeravala, a kad se probudila bio je već mrak. Nije znala koliko je sati.

Pozvala je:

– Henry! Henry!

Nije viknula glasno. Dakako, u ovo vrijeme morao je biti negdje blizu, dovoljno blizu da bi je mogao čuti.

Cekala je odgovor. Onda je pozvala ponovo:

– Henry! Henry! Henry!

Bez odgovora. Bez zvuka, bez koraka ili bilo čega što bi je umirilo. Obuzeo ju je strah. Ovo je bilo stvarno. Probolo ju je kao nož. Počela je drhtati. Panika ju je zahvatila tako da je jedva disala. U mislima joj se sve izmiješalo. Nije imalo smisla da pokuša misliti na nešto drugo. Suzdržala se da ne počne vrištati.

Onda joj sine:

»Henry je mrtav! Otišao je u Taverer, čula ga je kako je odjahao i nije se vratio. Nikad se više neće vratiti. Nikad ga više neće vidjeti. Nešto se dogodilo u Tavereru. Nešto strašno!«

Ležala je svjesna samo toga da je Henry mrtav. Svom se snagom pokušavala uvjeriti da je posrijedi nešto drugo. Možda je ranjen. Ili uhapšen. Ili je možda još tamo u Tavereru i pije u nekoj gostionici. Ali rekao je da neće ići u gostionicu, a ako je on tako re-

kao, znači da nije ni otišao, a da je ranjen ili uhapšen, pronašao bi nekog i poslao ga k njoj s porukom. Takav je bio. Pouzdan, čovjek od riječi. Nikad je ne bi zaboravio. Nikad. Samo ga je jedna stvar mogla spriječiti da se vrati ili pošalje poruku – smrt. Mrtav je. Mora se pomiriti s tim.

Mislila je da noć nikad neće proći. Vjerojatno je zaspala nekoliko puta, nakratko, ali veći dio noći provela je budna. Malo je plakala. Sa žaljenjem se sjećala nekih stvari.

Neko vrijeme nije uopće mislila, samo je ležala u nekoj vrsti omame, iz koje bi se budila plačući, preplašena i potresena. Strah! Taj ogroman osjećaj što se javljao u njenim mislima i rastao, rastao... Što bi trebala učiniti? Što bi mogla učiniti? Nije čak sigurna ni hoće li moći nahraniti samu sebe. Ili otići po vodu. Bila je tako slaba.

Bilo je sivo jutro, sipila je kišica i hladnoća noći još se osjećala u zraku. Ležala je u krevetu i drhtala. Mislila je: možda sam pogriješila. Možda će Henry dojahati zdrav i čitav. Objasnit će što se dogodilo i ja ću se smijati i ondâ ćemo nastaviti put u Kaliforniju. Ali u srcu je znala da nije pogriješila. Henry nikad neće dojahati. Nitko se neće pojaviti da se pobrine za nju. Sad je sve ovisilo o njoj. Morala se izvući iz kreveta i toplije se obući. Morala se pobrinuti za konje, točnije za jednoga. Morala je donijeti vode, naložiti vatru i pripremiti nešto za jelo. I vidjeti da li se koji zec uhvatio u

Henryjeve zamke – ako ih bude mogla pronaći.

Sjela je boreći se protiv iznenadne vrtoglavice i posegnula za odjećom. Miris njezine spavačice, njezinoga vlastitog tijela bio je upravo odvratn. Morala je ustati, pobrinuti se za sebe i suočiti se sa svakodnevnim poslovima. A sutra? Što će biti sutra? Ne, neću misliti na sutra. Za danas je bilo dovoljno brige.

Nikad se neće moći posve jasno sjetiti kako su protekla slijedeća četiri dana. Postojala je. Nešto je malo kuhala. Napojila bi konja ujutro i uveče i svaki put pomakla stup za koji je bio vezan da bi mogao naći svježiju travu. Pronašla je dvije od Henryjevih zamki i u njima dva uhvaćena zeca. Sve je to činila malo pomalo, nikad ne ostajući na nogama duže od deset minuta, nikad ne spavajući duže od pola sata, u razmacima u toku dana, uvijek se prisiljavajući na slijedeći korak, slijedeći odmor. Bila je tvrdoglava žena.

Noći su bile ispunjene nepoznatim strahom. Psihički je ojačala, ali se još ustručavala gledati unaprijed. Nije imala planova. Čekala je, iako zapravo nije znala što čeka. Ili je možda samo ostala, jer nije znala što drugo da učini. Pošla je s Henryjem u Kaliforniju, a sad je Henry bio mrtav. Nekako je u svoj toj zbrci bila svjesna toga. A drugo i nije bilo važno. Jer čim dovoljno ojača, slijedeći korak bit će da izvidi što se točno dogodilo Henryju. A nakon toga imat će dovoljno vremena da vidi što će.

Bila je negdje u brdovitom

dijelu Wyominga. Prema sjeveru, istoku i jugu dizale su se udaljene, plave planine. Zapadno od nje bila je stjenovita litica. Bila je upravo ispod nje, mogla je vidjeti obronak, ali ne i drugu stranu. Bila je sigurna da bi Henry skrenuo prema sjeveru ili jugu kako bi pronašao mjesto gdje će prijeći greben. Ovdje se vjerojatno zaustavio zbog drveća koje je pružalo sjenu i svjež, bistre vode, hladne kao led. Odavde se potok protezao istočno prema brdovitom predjelu kroz koji su prošli.

Niski, okrugli brežuljci, mjestimično pošumljeni, razdvojeni tu i tamo širokim livadama. Dobar kraj za stočare, rekao je Henry. Tamo negdje među tim brdima bio je Taverer. Taverer! Uvijek će mrziti to mjesto.

Bio je peti dan kad je muškarac dojahao. Nije ga čula ni vidjela dok se nije gotovo sasvim približio vatri. Henry i ona imali su dvije puške i dva revolvra, ali jedna puška i revolver su nedostajali. Vjerojatno ih je Henry uzeo sa sobom. Imala je drugu pušku i revolver i znala se služiti i jednim i drugim oružjem, ali je imala premalo vremena da posegne za bilo kojim. Čovjek se pojavio sasvim nenadano. Mlad, crvenokos, crvene brade. Bio je pje-gav, smješkao se i mahnio uzvikujući:

– Zdravo! Možda biste mi mogli reći gdje se nalazim?

Clara je potvrdila kimanjem. Ništa nije rekla. Samo je zurila u čovjeka. Bila je zapanjena. Ili možda prestrašena.

Mladić se namrštio.

– Je li vaš muž blizu?
– Mrtav je. – Riječi su nadošle opore, ružne, gorke.
– Mrtav? – još se mrštio. – Žao mi je. Mogu li išta učiniti?
– Ne. Nitko ne može ništa učiniti.

– Takve se stvari uvijek teško prihvaćaju. Volio bih da mogu pomoći. Ja putujem prema Taveneru – ako ga uspijem pronaći. Trebate li hrane ili...

Ukočila se.

– Rekli ste Tavener?
– Da. To je grad u Blackfoot brdima, istočno odavde. Mi smo na rubu, uz Stjenovitu liticu.

– Tavener – duboko je uzdahnula. – Tamo je otišao Henry. Nikad se nije vratio.

– Henry?
– Moj muž. Otišao je u Tavener i ubili su ga. I tebe će.
– Ubili me? Zašto?
– Ne znam. Ne znam zašto bi itko želio ubiti Henryja, ali dogodilo se.

– Kad je to bilo?
– Prije četiri dana. Ne, pet.
– Jeste li bili tamo?
– Ne.
– Onda vam je netko morao reći.

– Nisam vidjela nikoga. Bila sam bolesna. Bila nam je potrebna hrana pa je Henry otišao u Tavener. Nije se vratio.

– Dakle, ne znate što se doista dogodilo.

– Da je bio ranjen, bio bi poslao poruku. Sigurna sam.

– Kako mu je bilo ime?
– Rostig. Henry Rostig.
– Dobro. Ja svakako moram u Tavener. Upitat ću tamo za vašeg muža i pokušat ću pro-

naći što se dogodilo. Kad se vratim, ispričat ću vam.

– Mislim da ne biste trebali ići onamo.

– Moram. – On pokaže prema zapadu. – Brat i ja ispiremo zlato u planinama. Ostali smo bez hrane i moram pronaći neki dućan, a Tavener je bliže od Bradentowna.

– Idite ipak u Bradentown.

– Ne. Budite bez brige, bit ću oprezan.

– Tako je i Henry govorio, pa su ga ubili.

– Moguće je, gospodo, ali ja bih radije provjerio. Do viđenja do sutra.

Dotakavši obod šešira, okrenuo je konja i naglo nestao između drveća.

– Nikad ga više neću vidjeti – mislila je Clara.

– Ubit će ga kao i Henryja. Ali zašto? Moralo je postojati neko objašnjenje.

Bilo je kasno popodne, vrijeme da zapali vatru i pripremi večeru, ali je Clara još stajala zamišljena. Dosad je samo jela, spavala, pojila konja i plakala. Pogrešno. Trebalo je prije svega dobro razmisliti o svemu, steći kontrolu nad samom sobom.

Mladić koji je upravo otišao vjerojatno ju je smatrao histeričnom. Rekla mu je da je Henry mrtav, ali to nije mogla dokazati, kao ni to da je Tavener opasno mjesto.

Morala se smiriti i početi misliti svojom glavom. Nije mogla zauvijek ostati u ovoj divljini. Morala je pronaći mjesto gdje će živjeti, pronaći odjeću, posao. Morat će otići u neki veliki grad. Kad se pobrine za Henryja, zaboravit će

i njega, i Kaliforniju, i sve o čemu je sanjala. Izgubila je muža, ali bilo je još takvih žena i sve su nekako nastavile živjeti, pa će i ona.

Večerala je pečenog zeca, kruh ispržen u tavi, jednu od dviju posljednjih konzervi rajčice i ostatke čaja. Uživala je u hrani, što je bilo vrlo neobično, jer je u posljednje vrijeme imala slab apetit.

Dok je polako pila čaj, sjetila se da se mora pobrinuti za hranu. A onda, prije nego što ode, mora se uvjeriti da je Henry propisano pokopan i da je grob označen. To je bilo najmanje što je mogla učiniti za njega.

Podigla je glavu, osluškujući. Negdje se čuo kojot. Zatim još jedan, pa još jedan. Zvuci su dolazili s istoka, negdje od Tavenera. Dakako, moralo je biti kojota blizu takvoga grada, a vjerojatno i tvorova i štakora. Nasmijala se nervozno. Opet pušta svojim osjećajima na volju. Vrijeme je da prestane s tim. Prekosutra će otići u Tavenner. Najprije će sačekati crvenokosog mladića, koji je obećao da će se zaustaviti na povratku. Glupo je što ga je pokušala upozoriti da bi ga mogla ubiti. Ništa se neće dogoditi.

Zanoćilo je. Kojoti su se ponovo oglasili. Navikla se već na njih, kao i na ostale noćne zvukove: šum vjetra, krckanje suhih grančica, glasove noćnih ptica, sablasno hukanje sova. Henry ju je sa svim tim upoznao i nije se plašila tame.

Ugasila je vatru, razmišljajući, sjećajući se prošlosti i pitajući se što će učiniti u budućnosti. Kao prvo, morat će naći

neki posao. Ali kakav? Mogla bi voditi kuću, kuhati, spremati, prati, glačati, šivati ili raditi na polju. Nije bila osobito snažna, ali mogla bi orati plugom i sijati. Završila je i neke škole, najviše što je mogla završiti u malom gradu u Ohiju.

Razmišljala je što bi mogla navesti o sebi kad bude tražila posao. Clara Brown Rostig, dvadeset dvije godine, dvije godine udata, nedavno obudovjela, bez djece. Visoka oko metar i šezdeset, teška šezdeset kilograma, smeđe kose i očiju, tjelesno i duševno zdrava, sa završenom osnovnom školom, protestantkinja. Nije bila lijepa, ali na neki način privlačna. I možda bi trebala dodati – nikad se nije bojala posla.

Legla je smiješeći se. Moglo je biti oko ponoći kad se probudila i oslušnula. Iz pravca Blackfoota čulo se zavijanje vuka, snažno i bolno. Zadržala je. Nikad nije vidjela vuka, niti je to željela. Uvukla se dublje pod ponjave i nakon nekog vremena zaspala.

II

Napokon je odlučila otići, ali nije znala kako. Imala je samo jednoga konja, a kola su bila teško natovarena. Možda bi mogla jahati, ali onda bi se morala odreći mnogih stvari koje su joj bile potrebne i dragocjene: namještaja, posteljine, srebra, alata, odjeće i drugih potreština. Uvijek je bila štedljiva. Kad bi mogla prodati kola i ostalo, bilo bi u redu, ali kako da naprosto sve ostavi.

Cijelo je jutro razmišljala što da učini. Možda bi u Tavenneru mogla pronaći nekoga koga bi

zanimala neke od njenih stvari, pa bi ih mogla zamijeniti za konja. Nije ni pomislila da bi mogla potrošiti nešto od Henryjeve uštede.

Oko podneva očekivala je crvenokosog. Rekao je da će se vratiti danas. Mogao je stići do podneva ili najkasnije do večeri. Popodne je prolazilo. Nitko nije dolazio. Opazila je kako jastrebovi kruže u zraku. Činilo se da su se gnijezdili na Stjenovitoj litici točno iza nje, ali kružili su daleko iznad blekfutskih brežuljaka, tražeći i tražeći. Velike ugljenocrne ptice imale su povijene kljunove, oštre pandže i bile su ružne. Ali kad bi kružile ovako visoko u zraku, djelovale su lijepo i dostojanstveno. Clara ih je voljela gledati.

— Svakako — govorio bi Henry — to su grabežljive ptice, ali takvi su i neki ljudi. Krvopije.

Spustio se mrak. Clara je naložila vatru i održavala je duže nego obično, ali mladić se nije pojavio. Možda je odlučio provesti još jednu noć u gradu, ili joj nije imao što reći, pa se nije ni zaustavio. Možda ju je čak namjerno izbjegavao. Ili mu se nešto dogodilo? Ali to su samo njene vlastite sumnje. Što mu se moglo dogoditi? Što se moglo dogoditi Henryju?

Sutra ću otići onamo i vidjeti, rekla je samoj sebi. Ugasila je vatru, legla i gotovo odmah zaspala.

Slijedećeg jutra, poslije zjutarka, spremila se za put. Imala je lijepu svotu novca, gotovo tisuću dolara što ih je Henry ostavio u čeličnoj kasi. Uzela je trideset dolara za

hranu, a ostatak je zakopala između drveća, kraj izvora. Razmišljala je što će učiniti kad dođe u grad. Poći će do gradonačelnika ili šerifa i pitati zašto je Henry ubijen i kako. Možda joj neće htjeti reći istinu, ali će joj barem moći reći gdje je pokopan.

Imala je nekoliko haljina i dva para hlača praktičnih za ovu vrstu putovanja. Nosila ih je ispod podsuknje i haljine. Henry se pitao zašto uopće nosi haljine, ali njoj se tako sviđalo.

Tako se obukla i ovog jutra, a onda se namrštila i skinula suknju i podsuknju. Morat će jahati. Suknja će joj se podići i smotati iznad struka, otkrivajući hlače, a taj je prizor uvijek izazivao smijeh i zajedljive komentare. Same hlače mogle su djelovati neobično, ali barem nisu bile smiješne. Stavila je sedlo na konja i provjerila pušku. Henry ju je naučio kako da se njome služi i bio je ponosan na njenu vještinu. Govorio je kako se nada da je nikad neće morati upotrijebiti, ali ako ipak dođe do toga, znat će barem s kojega kraja se puca.

Prije odlaska ogledala se po ravnicima. U proteklih šest dana imala je samo jednog posjetioca. Ako se ne zadrži dugo, ovdje je sve na sigurnom, u protivnom, mogla bi sve izgubiti. Slegnula je ramenima, uzjahala konja i uputila se prema Blackfootu. Nije bila posve sigurna gdje se nalazi Tavener, ali naći će ga.

I našla ga je. Nalazio se sjeveroistočno od mjesta na kojem se ulogorila. Odmah iza prvih brda naišla je na ozna-

čenu cestu što je vodila prema gradu. Gradić se smjestio u širokoj dolini između brda, na mjestu gdje su se sastajala dva potoka. Približavajući se gradu, usporila je konja. Bila je malo nervozna i u sebi je ponavljala što sve mora učiniti. Neće se dugo zadržati. Razgovarat će sa šerifom ili gradonačelnikom, posjetiti Henryjev grob, a onda može otići. Ako joj se grad ne sviđa, ne mora čak ni hranu kupiti. Nekako će se snaći dok ne stigne u Braden-town.

Jutarnje sunce ju je ugrijalo. Bio je jasan, vedar dan, gotovo bez vjetera. Već je bila nadomak gradu i prvi pozdrav koji je začula bilo je lajanje psa. Pas je bio u ograđenom dvorištu, vezan, ali je kao dobar čuvar lajanjem odmah upozorio da netko prolazi.

Nastojala je da se ne ukoči. Netko je izašao na vrata, ali se nije osvrnula. Na kraju ulice opazila je dva čovjeka. Mora da su čuli lajanje psa, pa su se okrenuli i zagledali se u nju. Pravila se da ih ne zamjećuje. Bila je mršava i blijeda, obučena u stare, crne cipele na kopčanje, hlače, izbljedjelu plavu bluzu i iznošeni crni džemper. Kosa joj je bila povezana crnim šalom, a u ruci je nosila pušku. Iako se trudila da je nosi neupadljivo, ipak se zamjećivala. Nije čudno što je pas zalajao i što su ljudi zurili u nju.

Projahala je pored muškaraca. Pred njom se nalazilo središte grada – dva reda zgrada uzduž prašnjave ulice. Na svakoj strani nekoliko pričvršćenih ograda. Spazila je tri do-

kone zaprege i nekoliko osedlanih konja vezanih za prečage. Nekoliko se ljudi, uglavnom muškaraca, nalazilo na ulici, mnogi s bradama i naoružani pištoljima u kožnim koricama. Grupica se skupila ispred jedne zgrade. Bio je to salun „Četiri asa“.

Okrenula je u tom smjeru i zauzdala konja. Bila je svjesna da svi u grupi zure u nju. Iako joj nikad nije bila posvećena tolika pažnja, sad ju je najmanje željela.

Nije vidjela nikoga tko bi nosio značku, pa upita:

– Ima li ovaj grad šerifa ili gradonačelnika?

– Nekoga na vlasti?

Netko joj dobaci sa strane:

– Želite nekoga na vlasti, gospodine? Oprostite, gospodo? Mislim...

I prasne u smijeh. Ostali se pridružiše. Jedan se nagne da bi je udario po bedru. Činilo se da ih sve to zabavlja. Čovjek sa strane progovori opet. Bio je jak, gruba lica, crne kose i brade.

– Žalim, gospodine. Ovaj, gospodo. Mislim, malo sam zbunjen. Mislim...

Clara je samo lagano zaokrenula cijev svoje puške i opalila, držeći je u krilu, pa se činilo da nije ni naciľjala. Ipak je točno znala kakva će biti putanja metka. Metak je zbačio čovjeku šešir i okrznuo mu kosu. Da je Henry gledao, rekao bi:

– Dobro je, Clara, ali trebala si prići bliže.

I imao bi pravo.

Čovjek gruba lica zinuo je od čuda. Posegnuo je za svojim revolverom, ali se predomislio. Clarina je puška još bila upe-

rena ravno u njega. Metak je mogao biti ispaljen i slučajno. Nije bio siguran.

Duboko je uzdanuo i ljutito progovorio:

– Što ti je, ženo? Gotovo si me ubila.

– Da, gotovo – reče Clara.
– Ali prije toga sam nešto upitala. Imate li šerifa?

– Eno ga, dolazi – reče netko sa strane.

Izašavši iz zgrade preko puta, žurno joj se približavao visok, mršav čovjek izborana lica, duboko usađenih očiju. Vukao je noge kroz prašinu dok se nije zaustavio, mrko pogledao prvo naokolo, pa onda u nju.

Upitao je oporim glasom:

– Tko je pucao?

– Ja – odgovori Clara.

– Ali zašto?

– Umalo me pogodila – reče čovjek gruba lica. – Možda je bilo slučajno, ali...

– Nije – reče Clara.

Pogleda šerifa.

– Mogu li razgovarati s vama?

– Samo naprijed, gospodo.

– Možemo li u vašem uredu?

– Preko puta.

– Onda idemo.

Nije čekala da se šerif složi nego je okrenula konja prema uredu i šerifu nije preostalo ništa drugo nego da je slijedi. Kad su ušli u ured, mrko ju je pogledao i rekao:

– Moram vam oduzeti pušku. To nije igračka.

– Znam – reče Clara.

– Hm. A tko ste vi uopće?

– Ja sam gospoda Rostig. Prije šest dana moj muž, Henry

Rostig, došao je u Tavener i nije se vratio.

Šerif trepne. Clari se učini da se malo trgnuo kad je spomenula Henryjevo ime.

– Hm. Nije se vratio, kažete?

– Ne.

– A što mislite da mu se dogodilo?

– Netko ga je ubio.

– Kako znate?

– Da se ništa nije dogodilo, bio bi se vratio.

– Zvuči razumno. Što želite da učinim?

– Želim znati što se dogodilo. Došao je u Tavener, a zatim?

Šerif protrlja bradu razmišljajući što da kaže. Onda zatrese glavom.

– Dovedi ste me u nepriliku, gospodo. Nemam pojma što se moglo dogoditi vašem mužu. Bilo što da se dogodilo, to nije bilo ovdje u Taveneru.

Zbunila se.

– Mislite?

– Bilo što da se dogodilo vašem mužu, moralo se dogoditi negdje drugdje.

– Ali ovo je jedini obližnji grad.

– Možda. Mnogo ljudi dolazi ovamo. Dodu i odu. Tako je možda došao i vaš muž, a možda i nije.

– Ali što mu se moglo dogoditi?

– Teško je reći. Možda ga je zbacio konj ili mu se dogodila neka druga nezgoda, ili je naprosto odmaglio. Žao mi je što vam to moram reći, ali moguće je.

– Henry to ne bi učinio.

– To svi oni kažu.

Ušutjela je na trenutak. Nikad nije pomislila da bi Henry

mogao naprosto tako otići. To joj se činilo nemogućim. Možda je zaista ranjen, ali ne u Taveru. A ako šerif ima pravo – ako ona ništa nije znala o Henryju?

– Ipak bih se voljela raspitati u gradu.

– Noseći tu pušku, pretpostavljam?

– Moja je.

– Naći ćete se u nevolji.

– Zašto?

– Suviše se slobodno ponašate s tom puškom, a niste ni prikladno obučeni. Ovdje žene ne nose hlače. Gdje živite?

– Zapadno oдавде, ispod Stjenovite litice. Tamo je izvor...

– Poznajem to mjesto, lako ću vas naći. Ja ću se raspitati o vašem mužu, pa ako išta saznam, obavijestit ću vas.

– Kada?

– Sutra.

Morala je pristati. Možda će nešto saznati.

– Hvala, šerife. Još nešto. Željela bih se zaustaviti kod dućana. Potrebne su mi namirnice.

– Dobro, otpratit ću vas. Ali morate mi obećati da ćete napustiti grad čim nabavite što vam je potrebno.

– Dobro – reče Clara. A u sebi je mislila: »Čemu sva ta žurba? Zar samo zato što nosim hlače i suviše slobodno bašatam puškom? Bez daljih pitanja, rekao je šerif. Ako Henry nikad nije stigao u Taveru, ili je ranjen na povratku, zašto mu smetaju moja pitanja?»

Gomila je još stajala ispred »Četiri asa« kad su izašli. Clara osjeti da je gledaju i uspravi se.

Šerif prihvati njenog konja za uzdu i pođe ulicom. Slijedila ga je, zadovoljna što je dućan blizu. Šerif priveže njenog konja ispred dućana i zajedno udoše.

– Gospoda želi neke namirnice – reče šerif. – Pretpostavljam da nema novca.

– Imam – reče Clara i pogleda prodavača. Bio je nizak, mršav, uskoga naboranog lica, proćelav, sijed. Nosio je naočale.

– Izvolite, gospodice – obrati joj se.

– Pripremila sam listu – reče Clara i pokaže je, ali je zadrži u ruci. – Moj muž je vjerojatno bio ovdje prije šest dana. Visok čovjek, crne brade, srednjih godina. Možda je spomenuo da mu je žena bolesna. Možda...

– Dajte mu popis – prekine je šerif. – Rekao sam vam da ću se raspitati kad...

– Stranac? – reče prodavač. – S bradom, i spominjao je bolesnu ženu? Bio je ovdje prije otprilike tjedan dana, ako se ne varam.

– Onda ga se sjećate! – uzbudila se. Glas joj je postao za nijansu viši. Brzo je pogledala šerifa.

– Dobro, znači bio je ovdje – reče šerif. – Rekao sam vam da ću učiniti što budem mogao. Da svršimo sad s tim namirnicama.

Ponovo se obratila prodavaču.

– Je li sve bilo u redu kad je odlazio?

– Da, koliko se sjećam.

– Što je rekao?

– Nije mnogo govorio. Rekao je da mu je žena bolesna i

da mu je za nju potrebno svježe voće i povrće. Rekao je da su na putu za Kaliforniju.

– Ništa drugo?

– Ne.

– Jeste li vidjeli kad je otišao?

– Nisam. Možda se zaustavio da nešto popije.

Zaustila je da kaže kako Henry to ne bi učinio, ali se zaustavila. Sad je na šerifu bio red da počne s pitanjima. Postojao je barem dokaz da je Henry zaista bio u Taveneru, kao što je i tvrdila.

– Ollie – reče šerif – idi po namirnice. Poslije ćemo porazgovoriti o svemu čega se sjećáš.

– Svakako, Steve, svakako – reče prodavač i izgubi se s popisom.

Clara je bila uzbuđena. Henry je bio ovdje, kupio je što je trebao – a onda? Je li se zaustavio u gostionici? Rekao je da neće, ali se možda predomislio. Što ima lošeg u tome ako se čovjek zaustavi da popije piće? Nije ga mogla okriviti zbog toga, nakon svega što je učinio za nju.

Željela je još razgovarati s prodavačem, upitati ga još ponešto, ali šerif kao da je pročitao njene misli, uhvatio ju je za ruku i rekao:

– Gospodo Rostig, čim vam Ollie donese namirnice, želim da odete ravno kući. Dosta je bilo neprimlika.

Namrštila se.

– Nisam došla ovamo da bih pravila neprimlike.

– Pucali ste na čovjeka, niste li?

– Nisam ga ranila.

– Ali mogli ste.

– Bila sam vrlo pažljiva.

– Nisam baš uvjeren.

– Nikad niste vidjeli kako rukujem puškom. – Zastane, jer se sjetila crvenokosog mladića.

– Šerife – reče. – Prekjučer je ovdje bio mladić crvene kose. Je li vam govorio o Henryju?

Nije odmah odgovorio, ali je osjetila kako se ukrutio i naglo udahnuo. Šake su mu se stiskale i otvarale, a gledao je nekud u neodređenom smjeru.

– Onda, šerife?

– Crvenokosi čovjek? – kolebalo se. – Kad ste ga vidjeli?

– Prije dva dana.

– Poznajete li ga?

– Ne. Da li je još u gradu?

– Mislim da nije. Došao je i otišao. Ollie, zar još nisi gotov?

– Evo, upravo sada.

– Stavi sve vreće kako bi gospoda lakše ponijela.

Prodavač zamota stvari, Clara plati i upita:

– Molim vas, gospodine, što vam je još rekao moj muž?

Prodavač pogleda u šerifa, pa u pod i zatrese glavom.

– Ničeg se više ne mogu sjetiti, gospodo. Žao mi je, volio bih da vam mogu pomoći.

– Idemo, gospodo Rostig!

Šerif uzme vreću, uhvati Claru slobodnom rukom za nadlakticu i povede prema vratima.

– Moram se vratiti u ured. Gotovo se otrgla od njega, ali pomisli da je bilo dosta nevolja. Dopusti da je šerif izvede i pridrži joj vreću dok se penjala u sedlo.

– Posjetit ću vas – reče šerif grubo.

— Očekujem vas, šerife.
Kako vam je ime?
— Steve McGoy.
— A prodavaču?
— Ollie Pauling.
— Uvijek se mogu vratiti, znate.

— Ne bih vam savjetovao.
— Ljudi ponekad ne razmišljaju — odgovori Clara.

Okrenula je konja i pošla natrag niz ulicu, željeći da natjera konja u galop kako bi se što prije udaljila od ovog grada i čovjeka koji je zurio za njom. Ipak se obuzda. Ona ne bježi, ne još.

III

Došla je kući, ako su se kola naslonjena na Stjenovitu liticu mogla tako nazvati.

Pobrinula se za konja, pogledala prvo uokolo, pa onda u kola. Činilo se da ništa nije dirnuto. Pregledala je namirnice. Nije kupila mnogo, ali otprilike sve što joj je bilo potrebno. Brašno, kavu, šećer, sol, konzervirano voće i rajčice, šlaninu. Šlanina! Kakav luksuz!

Sklonila se u sjenu, pronašla prikladno mjesto i ispružila se razmišljajući o svemu što se dogodilo tog jutra. Učinila je dvije pogreške. Prvo, nije smjela obući hlače. Zaboravila je da svijet pripada muškarcima. Drugu je pogrešku učinila kad se naljutila i pucala na čovjeka koji ju je izazivao. Ciljala je visoko, namjerno promašila i nikoga nije ranila, ali je svejedno pogriješila. Puška je muško oružje. Muškarac je imao pravo da se bori, žena ne. Žena je trebala biti otmjena, ženstvena, rezervirana. Ako bi je izazvali, mogla je proći uz-

dignute glave ili vrištati, mogla se onesvijestiti, osjetiti se poniženom, zaplakati, ali nikad uzvratiti udarac. To se smatralo neoprostivom pogreškom.

»Kad bi samo negdje ovdje postojala skupina žena boraca za ženska prava, mislim da bi im se pridružila. Vrijeme je da se neke stvari na svijetu izmijene«.

Dan je polako prolazio. Neko je vrijeme provela u kolima odlučujući što da ponese sa sobom bude li morala otići. Vjerojatno neće moći nabaviti konja u Taveneru. Tada se sjetila šerifa. Možda bi on mogao naći nekoga tko bi joj bio voljan otkupiti barem vrednije stvari. Nije bila sigurna može li računati s njegovom pomoći, ali ništa je ne stoji da ga upita ako održi riječ i dođe.

U sumrak je večerala i, umorna od puta, uzbuđenja i vlastitih briga, odlučila rano leći.

Zavijanje vuka je zaprepasti. Čulo se posve blizu, mnogo bliže nego prošle noći. Zatvori oči čvršće, pokušavajući da ne misli ni o čemu. Gotovo je zaspala kad se odjednom ponovo posve razbudi. Do ušiju joj dopre nejasan ali poznat zvuk — udarci konjskih potkova. Zvuk je dolazio iz Tavenera i po jačini činilo se da je bilo nekoliko konja. Postajao je sve jači i jači, a onda naglo utihnu. Zbunjila se. Zvuci su iščezli suviše iznenadno. Puška se nalazila kraj nje. Posegnula je za njom, čvrsto je uhvatila, odgurnula pokrivače, spustila se na koljena pored kreveta i otpuzala do stražnjeg dijela kola. Zurila je kroz platnena krila prema istoku. Na toj strani šuma je

bila rjeđa a svjetlo zvijezda razbijalo je tamu noći.

Minute su prolazile, jedna za drugom. Ništa se neobično nije čulo. Onda začuje korake. Zadrži dah. Nekoliko je ljudi dolazilo prema njoj. Koraci se zaustaviše, gotovo istovremeno začuje neki glas.

— Kola su tu. Rekao sam vam da ću ih pronaći.

— Zaveži, Bert. Probudit ćeš je! — odgovori drugi.

— Dosta tog brbljanja. Ulažite — javi se i treći glas.

Clara se ne pomakne s mjesta, još stežući pušku. U mraku ugleda tri krupne nejasne figure kako prilaze kolima. Gurne pušku naprijed i nešto preglasno vikne:

— Kamo ste naumili i što želite?

Muškarci se u trenu zaustaviše i baciše na zemlju, ali još ih je mogla vidjeti. Dvojica otpuzaše natrag, a treći se i ne pomakne. Vjerojatno je mislio da ga sjene dovoljno skrivaju.

— Što radite ovdje i što želite? — ponovi Clara.

Čovjek što je ostao progovori krupnim glasom:

— Izadite, gospodo. Bert ima bocu. Mislili smo...

Clara opali i namjerno promaši nekoliko centimetara. Čovjek žurno ustane i počne trčati. Clara ponovo opali, ciljaajući iznad muškarčeve glave.

Ovaj put začuje odgovor:

— Prokleta kujo! Pokušala si me ubiti!

Ostala se dvojica povukoše dublje u sjenu. Začuje neke zvukove, a onda se sve utiša.

— Možda razgovaraju — pomisli — ili su otišli. Osluhne ne bi li čula zvuk konjskih ko-

pita. Nije se čulo ništa. Možda su se povukli dublje ili se prikradaju kolima.

Razmišljala je tko bi mogli biti. Očito su bili iz Tavenera — tri pijanca željna zabave. Možda su htjeli ženu, i znajući da je sama, mislili kako će lako izaći s njom na kraj. Požali što nije točnije ciljala. Ako se ponovo približe, to će i učiniti.

Postojala je i druga moćnost — možda su je željeli prestrašiti da ode. Ako je tako, tko ih je mogao poslati? Šerif?

Minute su prolazile. Ništa se nije događalo. Clara pokuša u mislima ocijeniti položaj kola. Nalazila su se na maloj ravnici, okružena stablima. Na zapadu se nalazila litica, a na sjeveru i istoku stabla su rasla puno rjeđe nego na jugu, znači da će se ona trojica, odluče li ponovo doći, vjerojatno približiti s južne strane.

Otpuzala je u prednji dio kola, najtiše što je mogla, ne odvajajući se od puške. Bila je uzbuđena i ljutita. Prošao je čitav sat, pa još jedan, a da se ništa nije dogodilo. Već je odlučila da se vrati u krevet, kad začuje nejasan zvuk. Nešto poput struganja čizama o zemlju ili korijen stabla.

Ugrizla se za usnu, podigla pušku, uperila je u tamu i čekala. Nakon kratkog vremena opazi nejasnu figuru kako joj se približava iz sjene. Onda začuje korake sa svoje lijeve strane. Znači, bila su dvojica. A gdje je treći?

Otkoči pušku, uperi je u sjenu što joj se primicala i opali. Začu se krik. Clara ubaci novi metak u cijev. Istovremeno metak zviznu kraj nje, a

drugi se zabije u bočnu oplatu kola. Meci su dolazili iz pištolja s njene lijeve strane. Opali u tom smjeru, sigurna da nije mnogo promašila, jer je čula kako se čovjek hitro bacio na zemlju. Ponovo ubaci metak u cijev. Jednog je pogodila, za drugog je znala gdje se nalazi. Brinulo ju je što ne zna gdje je treći. Možda se prikrada s druge strane kola?

Onda mu začuje glas, blizu druge dvojice, ali malo dublje u pozadini.

— Hej, vi u kolima. Stanite! Eddie je ranjen.

— Onda ga pokupite i čistite se odavde — odgovori Clara.

— Stanite — ponovi čovjek.

Clara rukom obriše lice.

— Čekam, ali neću dugo — uzvikne.

— Bert, dodi ovamo i pomози mi.

— Prokleta kuja — progunda Bert približavajući se.

Clara je i dalje držala pušku u pripremi. Nikad prije nije mislila da bi mogla pucati na čovjeka a sad je i to učinila. Čula je kako se dvojica došaptavaju, a onda udaljavaju noseći ranjenika. Uskoro začuje i topot konja. Otišli su. A što ako je jedan ostao u blizini? Noćas je napeta i potresena i neće moći spavati. Pucala je na čovjeka i pogodila ga. Nije znala kako ga je teško ranila. U svakom slučaju, dobio je što je zaslužio. Zašto je došao i uznemirio je?

Ispružila se i duboko disala, nastojeći se umiriti. Nakon dugog vremena uspjela je zadrijeti.

Ustala je u zoru, naložila vatru i pripremila doručak: kavu,

zobenu kašu i breskve iz konzerve. Prijalo joj je.

Gledala je izlazak sunca. Danas bi trebao doći šerif. Natoči još kave i počne spremati posude od doručka. Uto opazi čovjeka na konju. Pojavio se tako naglo da se prestrašila. Posegne za puškom, od koje se nije odvajala. Čovjek podigne ruke i uzvikne:

— Ne pucajte, molim vas. Želim samo razgovarati s vama.

Pitala se tko bi to mogao biti. Možda jedan od onih što su bili ovdje prošle noći? Bio je visok, mršav mladić, svijetle kose, tamne puti i pjegav. Nosio je čizme, tamnu odjeću i šešir širokog oboda. Za sedlo mu je bila pričvršćena puška, a u koricama nosio je revolver. Tipična slika na granici.

Zauzdao je konja i kimnuo u znak pozdrava.

— Čuo sam buku prošle noći. Približio sam se, ali se nisam htio umiješati, jer nisam znao što se događa.

Clara se namršti. Ovaj joj se mladić činio odnekud poznatim. Ipak, bila je sigurna da ga nikad prije nije vidjela.

Mladić opet progovori:

— Brat i ja tražimo zlato u planinama zapadno odavde. Ponestalo nam je hrane pa se Artie uputio u Tavener. Čekao sam ga nekoliko dana a onda se uputio za njim. Prošle noći ulogorio sam se uz potok, nešto niže odavde. Tako sam čuo buku.

— Znači, vi ste njegov brat!

— uzvikne Clara. Zato joj se ovaj mladić činio poznatim. Iako nije imao crvenu kosu, bio je vrlo sličan bratu.

– Ja sam Artiev brat. Zovem se Jeff. Jeff Dobell.

– Ja sam Clara Rostig.

– Vjerojatno ste susreli Artija.

– Zaustavio se ovdje na putu za Tavenner, jer je opazio moja kola. – Oklijevala je za trenutak, a onda nastavila.

– Rekla sam mu da su mi ubili muža. Obećao je da će ispitati što se dogodilo i zaustaviti se na povratku. Odonda ga nisam vidjela.

– Valjda mu se svidio grad – reče Jeff. – Dugo smo u planinama. Spomenuli ste muža...

– Mrtav je. Otišao je u Tavenner po namirnice i nije se vratio.

– Mislite...

– Nemojte misliti da sam luda – brzo će Clara. – Ne mogu ništa dokazati, ali mislim da su ga ubili. Sve je drugo malo vjerojatno.

Polako je kimnuo, gledajući ravno u nju.

– A što je bilo prošle noći?

– Ne znam tko su bili i što su htjeli, osim...

Osjeti kako joj se lice žari i obori pogled.

– Sama žena – reče Jeff – i trojica u potrazi za zabavom. Da sam znao da ste sami, priskočio bih vam u pomoć. Ali vidim da ste se i sami snašli. Ispravno ste postupili.

– Ne ponosim se baš onim što sam učinila.

– Možete biti ponosni. Ono što sad morate učiniti...

Prekinuo se, okrenuo u sedlu i pogledao iza sebe. Valjda je začuo jahače, a onda ih Clara opazi. Bilo ih je pet, ne, šest. Nije znala tko su, ali se izne-

nada prestrašila. Čvrsto uhvati pušku, nastojeći se smiriti.

Jeff se okrenu prema njoj.

– Tko su ovi?

Clara ovlaži usne i tiho odgovori:

– Ne znam. Možda su došli zbog onog što se dogodilo prošle noći. Ništa mi drugo ne pada na um.

Jeff bez riječi okrene konja prema ljudima što su prilazili.

– Ako želite otići...

– Prekasno – odgovori Jeff – a i ne želim otići. Vidjet ćemo što će se dogoditi.

Šestorica su se zaustavila na rubu ravnice. Većina je gledala u Jeffa, ali su i Claru dobro promotrili. Gotovo je mogla osjetiti njihovo neprijateljstvo. Četvorica su nosila puške preko sedla. Nije ih nikad prije vidjela.

Jedan od njih, visok, čvrst čovjek, srednjih godina, prilično dobro obučan, letimično je pogleda, a onda se obrati Jeffu:

– Tko ste vi?

– Dobell – reče Jeff. Nije se činilo da je zabrinut.

– Što radite ovdje?

– Zaustavio sam se u prolazu.

– Poznajete li ovu ženu?

– Da li vam to išta znači?

– Svakako.

– Zanimljivo – osmjehnu se Jeff. – Da, poznajem je. Prijateljica mi je.

– Prijateljica, hm!

Čovjek se nagne naprijed:

– Onda joj recite da se gubi iz ovoga kraja.

Jeff se još smiješio.

– Jeste li vi šef? – upita.

– Jesam.

– Ali niste moj, ni njen, niti je ova zemlja vaša.

Clara je jedva disala. Iznenada se jedan od ljudi poma-kne, upravi svog konja prema Jeffu i progovori grubim gla-som:

– Hoću li ga zgrabiti, Manny? Samo reci... Još dok je govorio Clara podiže pušku i bez riječi je uperi ravno u njega. Nije ni bilo potrebno da nešto kaže, jer su svi odmah zamijetili njen pokret.

Voda grupe oštro je pogleda.

– Što, do vraga, namjera-vate?

Clara je šutjela, nesposobna da odgovori.

– Mislim da je bolje da se vratite – mirno će Jeff.

– Kako da ne – reče Manny. – Znete li što je uči-nila? Bez ikakvog razloga ra-nila mi je sina.

– Možda nije trebao dolaziti ovamo – reče Jeff.

– Što vi znate o tome?

– A vi? Jeste li bili ovdje?

– Ne, zaboga.

– Ja jesam. Dobio je što je tražio.

Manny opet pogleda Claru. Pušku je još držala uperenu u njegovog druga, a Jeffova ruka bila je blizu revolvera. Tko zna kako ga brzo može povući?

– Bolje da odete – ponovi Jeff.

Čovjek je oklijevao, a onda kimne.

– Dobro. Dat ćemo vam pri-liku. Do zalaska sunca ima još dvanaest sati. Toliko vremena imate da prijedete liticu. Jeste li razumjeli?

– Potpuno – reče Jeff. – Kako se zovete?

– Basset. Manny Basset. I kad nešto kažem, onda to i mi-slim.

– U to sam siguran – odgo-vori Jeff.

Čovjek podiže ruku i naredi pokret.

– Dobro, pružit ćemo im pri-liku. A sad idemo.

Okrenuo je konja i poveo ga natrag kroz drveće dok ga je skupina slijedila. Clara ih je gledala neko vrijeme, a onda spustila pušku i brzo pogle-dala Jeffa. Nije znala što bi re-kla. Sama se nikad ne bi usp-jela suprotstaviti tim ljudima.

Jeff pokaže na vatru.

– Je li to kava tamo?

– Da, neka drugorazredna.

– Mogu li dobiti šalicu?

– I cijeli lonac ako želite, mr. Dobell.

– Zovite me Jeff.

Šišao je s konja, odveo ga u stranu, zavezao i vratio se: vi-sok, vitak, uspravan.

– Ne znam kako da vam zahvalim – reče Clara.

I ne pokušavajte.

Clara ode do vatre, natoči kavu i pruži mu.

– Da niste bili ovdje...

– Ali bio sam. Ne optere-ćujte se time, Clara.

– Rekao je...

– Znam. Ali želim naći Ar-tija, a ne znam hoću li uspjeti do zalaska sunca. A što je s vama?

– Mislim da bih mogla otići – reče Clara.

Sjela je na zemlju i gledala u vatru. Mogla bi otići prije za-laska sunca. Dovoljno bi bilo osedlati konja, uzjahati ga i krenuti. Ali ona nije željela otići. Željela je ustanoviti što se

dogodilo Henryju. Nije mogla samo tako otići.

— Onda, Clara? — reče on.

— Željela bih ti ispričati o Henryju, da bi shvatio zašto ne mogu otići.

— Ni ja ne mogu otići — reče Jeff. — Hajde da popričamo. Mogao bih otići u Tavenner, ali to mi se ne čini pametnim. Kakav je to grad?

— Kao i svaki drugi. Nije velik, ima jednu glavnu ulicu i nekoliko dućana. Ima i šerifa, srela sam ga. Danas je trebao doći ovamo. Zove se Steve McGoy.

— McGoy? — Jeff brzo podiže glavu. — U Arizoni sam upoznao odmetnika koji se tako zvao. Nemoguće da je to isti.

— Pretpostavljam — reče Clara.

— Steve McGoy. Čudno. To baš i nije uobičajeno ime. Sad sam zabrinuta za brata.

— Mislite li da morate...

— Otići u Tavenner? Svakako. Ali noć je sigurnija.

— Mislite...

— Samo sam oprezan. Možda taj vaš Steve McGoy nije onaj kojeg ja poznajem. Ali volio bih se uvjeriti u to, a zabrinuta sam i zbog Basseta i njegovih ljudi. Hoćete li mi sada ispričati o vašem mužu?

— Hoću, a ponešto i o Artiju.

Ispružio se blizu nje, opušten. Clara poče pričati. Slušao je ne pitajući mnogo. Tu i tamo bi se podigao i pogledao prema drveću, kao da ne želi da ga netko iznenadi. Nije bilo pošteno što ga je uvukla u svoje probleme, ali bilo joj je drago što je tu.

IV

Popodne je zahladilo i naboljalo se.

— Rano je za snijeg — reče Jeff — ali večeras će zacijelo puhati vjetar.

Podmazao je kotače, učvrstio neke klinove na kolima pregledao i podmazao konjsku opremu, nacijepao drva, opravdavajući se kako ne može naprosto sjediti skrštenih ruku. Tu i tamo zastao bi kao da osluškuje i pogledavao bi prema stablima.

Pričali su uglavnom o nevažnim stvarima. Između ostalog, Clara mu ispriča o svom putu u Tavenner, a on njoj o svom životu u posljednje dvije godine. Brat i on radili su sami, tražili zlato na mnogim mjestima. U početku im nije baš išlo sjajno, a onda im se sreća osmjehnula.

— Nećemo se obogatiti — reče — ali ćemo moći kupiti lijep ranč negdje u Arizoni ili Kaliforniji, a to smo oduvijek željeli — neko mjesto gdje se može pristojno i mirno živjeti.

— Baš ste sretni — reče Clara misleći na Henryja i svoje vlastite planove koji se neće moći ostvariti.

Clara prva opazi posjetioca, visokog čovjeka zgrbljenog u sedlu.

— Jeffe — pozva. — Netko dolazi. Možda je šerif.

Jeff pride, provjeravajući svoj revolver.

— To je samo navika — progunda. — Ne mislim ništa započinjati.

Clara se ugrize za usnu. Otkađ joj je Jeff rekao da poznaje odmetnika po imenu McGoy, zabrinula se. Nadala

se da joj donosi neke novosti o Henryju, ali istovremeno bilo bi joj gotovo draže da nije došao.

McGoy dotače šešir u znak pozdrava. Ako je i poznavao Jeffa, nije to ničim pokazao.

– Dobro veče, gospodo. Je li vam to muž?

– Ne, samo prijatelj – reče Clara.

Jeff istupi, zabacivši šešir kako bi mu šerif bolje vidio lice.

– Dobro veče, McGoy. Nisam očekivao da ću naletjeti na tebe.

Šerif je nepomično sjedio na konju. U jednom trenu posegne za revolverom, ali se predomisli. Lice mu se ukočilo, oči suzile, usne čvrsto stisnule.

– Dobell! Jeff Dobell! Što radiš ovdje u Wyomingu?

– To bih i ja tebe mogao pitati. Odakle ti ta značka?

– Čovjek se može promijeniti, zar ne?

– Pretpostavljam.

– Nisam više tako mlad – nastavi McGoy. – Osjećam se bolje na strani zakona.

Jeff slegne ramenima.

– Jesi li vidio mog brata?

– Artija? Ne, nisam. Je li negdje u blizini?

– Trebao bi biti u Taveneru.

– Možda – reče McGoy. – Često izbivam iz grada.

Ne mogu provjeravati tko sve ulazi u grad.

– Dobro, znači da ću ga tamo naći.

– Svakako, ako je tamo.

– Možeš me očekivati večeras.

– Odlično. Nikad nisam imao ništa protiv tebe, Dobell.

Činilo se da mu je laknulo.

– A što imaš reći gospodi Rostig o njenom mužu?

Šerif pogne glavu.

– Ne ono što bi ona očekivala, Dobell. Ne znam kako da kažem, ali...

– Samo reci – presiječe ga Jeff.

– To je bilo otprilike ovako, gospodo Rostig. Pošto je napustio dućan, vaš je muž odlučio da se ne vraća kući. Umjesto toga odjahao je natrag u grad, prodao svoga konja konjušaru i otputovao večernjom kočijom prema zapadu. Ne mogu ništa dokazati, ali tu je konj, a nekoliko ljudi tvrdi da su vidjeli stranca kako se penje u kočiju prije otprilike tjedan dana.

Clara se uspravi.

– Ne vjerujem vam ni riječi.

– Žao mi je, gospodo Rostig. Znao sam da mi nećete vjerovati.

– To je laž!

– Žene uvijek tako osjećaju. Ne mogu vas kriviti. Sigurno nije bio dobar čovjek.

Ljutito je zatresla glavom. Henry to nikad ne bi učinio. Žele joj zamazati oči.

McGoy se okrene Jeffu.

– Znam kako je to, Jeff. Takve se stvari događaju svakodnevno. Čovjeku dojadi i ode. Neizgodno, ali...

– Dosta – oštro će Jeff. – Ostavi to.

– Dobro, Dobell. Evo odlazim. Kada ćeš doći u Tavener?

– Rano večeras.

– Čekat ću te.

– Hvala.

Čovjek se osmijehnu i okrene konja. Digne ruku u znak pozdrava i mašući se uputi kroz stabla prema Blackfootu.

Clara je gledala za njim

očiju punih suza. Bila je bijesna i razočarana.

— Lagao je — reče Jeffu.

— Dakako. Sve što je rekao bila je laž. Ljudi kao on ne mijenjaju se, mogu samo postati gori.

Namrštio se.

— Ne znam što ću večeras. Ako je McGoy varalica, sigurno je okružen svojim ljudima. Sjećam se da sam u Arizona naćuo nešto o nekom mjestu gdje se skrivaju odmetnici, negdje u Wyomingu. Ima zabacjenih mjesta gdje se zločinac može zadržati neko vrijeme ne brinući o zakonu. Takav je i Tavener. Daleko je od glavnih putova, na granici planina. Vi i vaš muž vjerojatno ste došli kraćim putem.

— Jesmo — reče Clara. — Htjeli smo izbjeći Tavener, jer nam je netko rekao da u gradu vlada negostoljubivo raspoloženje.

— Ako je Tavener zaista skrovište zločinaca, razumljivo je što se ne odnose prijateljski prema strancima.

— Onda mi vjerujete kad tvrdim da Henry nije samo tako otišao?

— Ne poznajem vas dobro, ali mislim da bi vas samo budala mogla napustiti.

— Hvala, Jeff. Onda, što ćemo večeras?

— Moram otići onamo. Ovdje neću ništa saznati.

— Idem s vama.

— Ne.

— Poznajem put i grad i imam razloga da odem tamo.

— Možete poći slijedeći put.

— Ne, želim poći sada — uporno će Clara.

Oklijevao je.

— Hoćete li učiniti što vam kažem? Ostanite u pozadini. McGoy zna da dolazim. Mogao bi prirediti klopku. Kad vam kažem, povucite se.

— Dobro — pristane Clara.

Jeff pogleda u nebo. Bilo je sivo, a sa sjevera je puhao snažan vjetar. Činilo se da to jastrebovima nimalo ne smeta. Kružili su visoko iznad drveća, a tu i tamo oborili bi se prema zemlji.

— Željela bih da se okome na šerifa — reče Clara naglo.

— Mislite na jastrebove?

— Da. Često ih vidam. Mislim da žive na litici iznad nas.

— Vjerojatno. Oni vole ovakve gole stijene.

— Ružne ptice — reče Clara — ali kad ih gledate kako lebde u zraku, čine se gotovo lijepima. Kad krećemo u Tavener?

— Kad se smraći.

— A što ako dođe Basset sa svojim ljudima? Dao nam je rok da zalaska sunca.

— Dotad će već pasti kiša. Možda nas neće uznemiravati do stura.

— Nismo osobito popularni u ovom kraju.

— Nismo. Toplo se obucite i ponesite nepromoćivi ogrtać, jer će vam trebati.

Dok je Clara pripremala večeru, Jeff je skrivao drva ispod izbočina u litici da se ne smoće padne li kiša. Jastrebovi su se obrušavali toćno iznad njih i to ju je ljutilo. Mogao je biti loš predznak.

Kiša je počela upravo kad su završili večeru.

— Ovo bi moglo potrajati — reče Jeff. — Zelite li ostati?

— Ne, idem s vama.

Obukli su ogrtače i krenuli. Kiša je padala sve jače i bivala sve hladnijom. Po ovakvoj noći bolje je ne izlaziti, mislila je Clara, ali za Jeffa i nju to bi moglo biti spasonosno. U nekoj drugoj prilici šerif bi mogao razmjestiti svoje ljude svuda uzduž ceste, ali u noći kao što je ova svatko će radije ostati unutra.

U svakom slučaju, izbjegavat će ulicu. Grad je vjerojatno imao nekoliko saluna, ali je Clara zamijetila samo jedan: »Četiri asa«. Objasnila je Jeffu gdje se nalazi i kako će ga pronaći.

— Prići ćemo sa stražnje strane. Ja ću ući unutra, a vi ćete ostati vani. U salunu uvijek možete osjetiti bilo grada u kojem se nalazite. Pet minuta unutra i znat ću što mogu očekivati.

— A Artie? — Želim ga pronaći, svakako. Ali prvo moram ispitati situaciju.

Osjećala je da on zna što radi. Bio je zanimljiv čovjek. Pomalo je nalikovao na Henryja: postojan, pouzdan, pažljivo je prilazio svemu.

Zadrhtala je. Kaput je nije dovoljno štiti od kiše. Opipa pušku: bila je suha. Što radim ovdje? — mislila je Clara jašući kroz aleju — sa čovjekom kojeg jedva poznajem i s puškom koju ću možda morati upotrijebiti prije no što noć završi. A toliko je stvari ovisilo o tome da li će je zaista upotrijebiti.

Za nešto više od sat vremena došli su do grada. Tu su skrenuli s glavne ceste i probijali se kroz tamu između kuća dok

nisu stigli blizu stražnjeg ulaza u salon.

Jeff se nagne prema njoj gotovo vičući ono što joj je želio reći.

— Ostanite ovdje. Moram pronaći salon.

Kimnula je i čekala. Vidjela je u mnogim kućama upaljena svjetla, ali vani nije zamijetila nikoga, nikakvih čudnih ili skrivenih figura. »Dobro je«, pomisli, »čak ni psi ne laju, valjda ni oni ne vole kišu.«

Jeff se vrati nakon kratkog vremena.

— Druga zgrada dolje. Odjahat ćemo malo dalje i vezati konje. Vi ćete pričekati pokraj zgrade, skriveni od kiše, a ja ću ući unutra.

Htjela mu je reći neka bude oprezan, ali nije bilo vremena, a riječi i tako nisu mnogo značile, pa samo kimne. Zgrada je pružala dobar zaklon od vjetrova i kiše.

— Mogao bih ući i na prednja vrata. Čekajte ovdje. Ako nešto pođe po zlu...

— Ne mislite na to.

— Dobro. Vratit ću se čim uzmognem.

Pošao je prema ulici, a Clara ga je slijedila oko ugla zgrade i gledala. Na vratima je zastao i otkopčao ogrtač. Clara je znala da to čini kako bi lakše posegnuo za revolverom bude li potrebno. Onda je otvorio vrata i ušao.

Čekala je i mislila kako žene uvijek čine upravo to: čekaju. »Ništa se neće dogoditi«, mislila je. »Začas će doći natrag i reći da je sve u redu. Sigurno je našao Artija, a možda i Henryja.«

Pucnji je zaprepastiše. Dola-

zili su iz saluna, najprije dva, pa zatim još nekoliko. Čula je kako netko viče, onda iznenada nastupi tišina. Sledila se od straha.

Vrata se iznenada otvoriše i Jeff izađe natraške s revolverom uperenim u unutrašnjost saluna.

— Ostanite svi unutra — vikao je. — Oborit ću prvoga koji me pokuša slijediti.

Primicao joj se, a onda se spotaknuo i bio bi pao da se nije uhvatio za zid. »Ranjen je« pomisli Clara i požuri prema njemu vičući:

— Ovdje sam, Jeffe! Drži se! Konji su blizu!

Gotovo ga je dosegla kad malo iza njega ugleda čovjeka što je upravo izašao iz saluna s revolverom u ruci.

Clara izravna pušku i opali bez razmišljanja. Drugi se čovjek pojavi na vratima i Clara ponovo opali. Metak okrzne drvo na vratima i čovjek se naglo povuče vičući nešto nerazumljivo. Prvi ostade ležeći na leđima na pragu saluna.

Clara stiže do Jeffa, odvuče ga od zida i povuče za sobom. Došli su do ugla i pruvukli se kroz prolaz između kuća. Jeff je posrtao i padao, ali ga je na kraju ipak uspjela dovesti do konja i podići u sedlo. Nije bila sigurna hoće li se moći sâm održati u sedlu, pa uzjaše na istoga konja, a dugog oslobodi nadajući se da će ih slijediti. Kiša je još padala praćena vjetrom. Nitko ih nije slijedio. Možda su ih njeni meci prestrašili, ili se nisu žurili, znajući da je Jeff ranjen i da po ovom vremenu neće daleko stići. Ali nisu računali s njom. Provukla

je pušku kroz nogavicu, odmotala uzde i potjerala konja. Drugi ih je konj slijedio.

Presjekla je prema glavnoj ulici. Jeff se njuhao u sedlu i ona ga obujmi jednom rukom... Kaput ju je slabo štitio od kiše, bila je posve mokra i bilo joj je hladno, ali više od toga mučio ju je strah za Jeffa.

Jahali su prema jugozapadu. Clara se trudila da se vrati istim putem kojim su i došli, ali nije bila sigurna je li pogodila pravi put. Jeffov konj slijedio ih je neko vrijeme, a onda nestao. Vjerojatno je negdje stao ili skrenuo.

Jeff se malo uspravi u sedlu. Morala se nagnuti da bi čula što govori.

— Nastavi jahati — rekao je. — slijedit će nas i Corcoran, Lord, Justine i ostali.

— Jeffe, nisam sigurna...

— Moraš nastaviti jahati. Ništa nam drugo ne preostaje. Nastavi...

Glava mu klone naprijed. Onesvijestio se.

»Moram nešto učiniti«, pomisli Clara osjećajući kako je hvata panika. »Moram skloniti Jeffa s ovoga užasnog nevremena i pobrinuti se za ranu. Moram pronaći kola.«

Na sreću, konj se i dalje kretao. Činilo se da životinja bolje poznaje put od nje, pa se prestala brinuti kako će pronaći cestu i svu je pažnju obratila Jeffu.

V

Konj je pronašao logor i doveo ih ravno do kola, pa je nekako prebacila Jeffa na sjedalo, a onda ga uvukla unutra.

U kolima pri nejasnom svjetlu svjetiljke oprala mu glavu, obrijala kosu i, kako je još bio u nesvijesti, sašila mu ranu iglom i koncem. Morala je to učiniti jer je rana bila duboka i neprestano je krvarila.

Stavila mu je na ranu ljekovitu mast i povezala je. Zatim mu je opipala puls. Bio je polagan i jedva se osjećao. Nakon kratkog oklijevanja svuče mu mokru odjeću i zamijeni je Henryjevom suhom, a zatim se i sama presvuče.

Kiša je načas prestala, pa ona izađe, skloni puške, pobrine se za konja i vrati se u kola.

Šćućurila se ispod pokrivača blizu Jeffa, koji je nepomično ležao. Spava li ili je još u nesvijesti? Dotaknu ga, bio je vruć. Činilo se da je u groznici.

Nekako se uspjela ugrijati i zadrijemati. Kad se probudila, oluja se stišala, ali je još bilo tamno i kiša je još padala. Ljudi iz Tavenera doći će ujutro. Izvući će Jeffa iz kola i ubiti ga, a možda i nju.

Ponovo dodirne Jeffa i zaboravi na jutro. Kako je to čudno: jedva ga je poznavala a bio je u njenom krevetu, u odjeći koja Henryju više neće biti potrebna. Sve je bilo tako različito od njene prošlosti. Nikada dosad nije išla okolo s puškom ni pucala u ljude. Nikad nije stavila život na kocku za nekog tko joj je bio potpuno stran, nikad drhtala u strahu od neizvjesnosti. A ništa što je učinila nije bilo ni neobično ni bezrazložno. Otišla je u Tavenner da bi se raspitala o Henryju. Nije očekivala da će morati upotrijebiti pušku ni da će

joj narediti da napusti grad. Kad su je posjetila ona trojica, branila se. A prošle noći, da ona nije pucala, pucali bi Jeffu u leđa. Učinila je to bez razmišljanja, iako je u Tavenner išla da bi saznala nešto o Henryju, a ne kao Jeffov pratilac.

U mraku nije vidjela sat, ali vjerojatno se bližila zora. Bit će hladno, vlažno, blatno jutro. Da bar ne dođu. Ali znala je da sigurno mogu računati s posjetiocima.

Poduprla se o lakat i opipala Jeffovo čelo. Vrućina je, čini se, malo popustila, a disanje se smirilo. Povuče ruku i ponovo legne.

Uto Jeff progovori:

– Clara! Clara?

– Ovdje sam, Jeffe.

– Gdje smo? U tvojim kolima?

– Da.

– Naći će nas.

Namrštila se.

– Nisam znala kamo bismo mogli otići. Kiša je padala kao iz kabla, a ti si teško ranjen.

– Koliko je sati?

– Uskoro će jutro.

– Gdje je moj konj?

– Ne znam. Ti si uzjahao moga konja kad si izašao iz gostionice, jer ti je bio bliže. Možda nisi ni zamijetio da je to moj konj. Ja sam mogla uzeti tvoga, ali sam se bojala da se nećeš moći sâm održati u sedlu, pa sam uzjahala iza tebe. Tvoj nas je konj slijedio neko vrijeme, a onda se izgubio. Tako nam sada ostaje samo moj.

– Možeš li mi ga posuditi?

– Zašto?

– Ne mogu ostati ovdje. Ako me nađu...

– Ne bi smio jahati.
– Ne brini, moći ću. Je li tvoj konj osedlan?

– Nije.
– Clara, hoćeš li?
– Zar odmah sada?
– Nismo uopće smjeli ostati ovdje. Svake si minute sve više u opasnosti.

– Cijele smo noći ovdje i ništa se nije dogodilo.

– Ali hoće. Oni će sigurno doći.

– Tko, Jeffe? Reci mi barem tko su to »oni« i što se dogodilo u Taveneru?

– Ne bih smio toliko čekati. Vidim da si mi povezala glavu. Je li loše?

– Prilično. Rana je jako krvavirila.

– Zato sam tako slab. Je li prodrlo do kosti? Vjerojatno jest, jer mi u glavi neprestano udara. Sreća što sam se uopće izvukao. Artie...

– Što je s Artijem?

– Ne znam. Ne želim ni misliti na njega. Ako je naletio na iste ljude – na Lorda, Corcorana, Justina, Hobbsa i Harpera...

– Neke si od njih spomenuo i prošle noći kad smđ se vraćali.

– Ničega se ne sjećam, čak ni toga kako sam dospio do konja. Je li me netko slijedio?

– Nije daleko – reče Clara.

– Pokušat ću ti ispričati što se dogodilo. Mislim da ti to dugujem. Nije bilo više od osam ili devet ljudi u salunu. Nekolicina je stajala za šankom, jedan je posluživao, a za stolom sa strane četvorica ili petorica igrala su poker. Kad sam ušao, dvojica za šankom su se okrenula: Sam Keller i

Hall Ross, odmetnici. Poznavao sam ih iz Arizone. Odmah su me prepoznali i posegnuli za revolverima, ali bio sam brži i mislim da sam ih obojicu dohvatio.

Kad su pali, drugi su se okrenuli. Bio sam u prednosti jer sam imao revolver u ruci. Svi su oni brzi na revolveru, ali kad te netko zatekne, brzina ne pomaže, čak ni Justinu, koji je najbrži revolveraš za kojeg sam ikad čuo. Natraške sam se povukao prema vratima. Krvario sam iz rane na glavi. Nešto su govorili kad sam odlazio. Uspio sam umaći, to jest stigao sam dovde.

– Misliš da će nas slijediti?

– Hoće, i naći će nas. Steve McGoy, koji se sada naziva šerifom, u Arizoni je prije dvije godine pripadao bandi odmetnika. Kladim se da je sad član neke slične.

– Jeffe, nisi li rekao da si bio čovjek od zakona?

– Jesam, prije dvije godine, u Arizoni.

– Jesu li te zato željeli ubiti?

– U svakom slučaju nisu zaboravili da sam im jednom bio neprijatelj. Mislim da sam to još i sad, iako više ne nosim značku.

– A tvoj brat...

– Pomagao mi je i većina od njih je to znala. Bilo je to nešto poput malog rata između bande odmetnika i onih koji su željeli red i mir. Nakon kratke i ogorčene brobe u kojoj je ubijeno nekoliko pripadnika jedne i druge strane, odmetnici su nestali.

– Želiš reći, preselili su se na neko drugo mjesto?

— Da. A sad mislim da bih morao poći.

— Kamo, Jeffe?

— U planine. Neće me daleko slijediti.

— Slab si lažac, Jeffe. Znaju da si ranjen i da ne možeš brzo jahati. Slijedit će te bez zaustavljanja.

— Umaći ću — mrzovoljno će Jeff.

— Možda, ali sumnjam. Upravo sam se nečega sjetila.

Mozak joj je grozničavo radio. To bi moglo uspjeti budu li imali sreće.

— Ne znam na što misliš — reče Jeff — ali uskoro će sva-nuti. Volio bih da mi osedlaš toga konja.

— Čekaj da ti kažem.

— Reci brzo.

— Henry je bio stručnjak u postavljanju zamki za zečeve. I ovdje je neke postavio kad smo došli. Pronašla sam ih. Jedna je upravo uz liticu, iza grmlja i ispod potoka, a natkriva je izbočina u stijeni. Tamo se čovjek može sakriti a da ga nikad nitko ne pronađe.

— Ti si ipak pronašla to mjesto.

— Da, ali ja sam tražila zamku za zečeve a ne čovjeka.

— Oni će pretražiti cijeli kraj.

— Možda i neće. Ne znaju da sam bila s tobom prošle noći, bar mislim da me nitko nije vidio. Ni tvoj konj nije ovdje, nema nikakvog dokaza da si došao ovamo. — Trebao bi mi dan odmora i dobra hrana da me okrijepi.

— To ti i govorim. Prihvati ovu priliku, Jeffe, kao što si prihvatio mnoge dosad.

Časak je šutio, onda polako progovori:

— Ne znam, Clara, ne znam. Ako moram bježati, volio bih znati kakvi su mi izgledi, a ne znam koliko je tvoj konj izdržljiv. Ako se sakrijem...

— Ja im neću olakšati traženje — reče Clara.

— Clara, ljudima kao što su Corcoran, Lord i Justine činjenica što si ti žena ništa ne znači.

— Nisam mislila da bih ih mogla u bilo čemu spriječiti, ali im neću olakšati da te pronađu.

Jeff ponovo ušuti, pa onda reče oporo:

— Volio bih da nisi ovdje.

— Ali jesam — reče Clara. — Kako bi bilo da zapalim vatru?

— Moram se izgubiti iz tvojih kola.

— Hoćeš li u to sklonište?

— Ne bih smio, ali moja glava...

— To već zvuči razumno. Kiša još pada i mrak je. Imamo li malo vremena?

— Ne mnogo. Već se razdajuje. Ne bih htio staviti na kocku više nego što je potrebno.

— Onda, idemo li?

— Da, odmah.

Izašla je da bi se mogao obući i onda mu pomogla da dođe do skloništa. Stijena ga je štitila od kiše, ali u udubljenju je bilo vlažno i hladno, pa ga je dobro umotala u pokrivače. Zatim pripremi nešto hrane i odnese mu.

— Hvala, Clara — reče Jeff.

— Nemoj više dolaziti ovamo, nemoj čak ni gledati u ovom smjeru. I zakloni se od kiše.

– Idem natrag u kola – reča Clara.

– Ne pokušavaj ništa. To je opasna banda.

– Ne znam gdje si, Jeffe – odgovori ona mirno. – Ne znam ništa o tebi i nije me ni briga.

– Nije loša ideja. Jednostavno me zaboravi.

– Hoću – do po podne.

U kolima je skupila Jeffovu mokru odjeću i sakrila je. Na Jeffovom jastuku zamijeti krvave mrlje. Bilo je vjerojatno još tragova njegovog boravka. Kad ljudi dođu, prvo će željeti pregledati kola. Kako da ih spriječi?

Primakla se stražnjem dijelu kola i pogledala van. Razdaniilo se.

»Da bar nitko ne dođe«, pomisli. Onda uzdahne i dohvati pušku. Glupo je željeti nešto što se ne može ostvariti. Jahači su već dolazili. Četiri, pet, šest, sedam. Neki su bili odjeveni u kišne ogrtače, drugi u teške, debele kapute. Nije se vidjelo jesu li naoružani. Clara iskoči iz kola, još držeći pučku, i zastane čekajući.

Ljudi su se zaustavili na rubu ravnice i počeli se ogledavati okolo. Mogli su vidjeti nju, kola, njenoga konja vezanog blizu – i ništa drugo. Ako je i bilo tragova u blatu, iz njih bi se teško dalo nešto zaključiti.

Poznavala je samo jednog od sedmorice, Steva McGoya, a ovo je vjerojatno bila njegova banda. Šerif joj priđe i oslovi je:

– Dobro jutro, gospodo Rostig. Ispričavam se što smetam, ali tražimo čovjeka po imenu Jeffa Dobell. Bio je ovdje jučer

popodne, pa smo mislili da se možda vratio.

– Ne, nije – propenta Clara.

– Niste ga vidjeli, hm?

– Ne.

– Ranjen je prošle noći. Nije mogao daleko stići.

– Pogledajte negdje drugdje.

– Možemo li pogledati vaša kola, gospodo Rostig?

Ukočila se i pomakla pušku. Svi su morali zamijetiti njen pokret. Oštrim glasom reče:

– Ne možete! Da se niste primakli!

Šerif brzo pogleda ostale, pa se ponovo okrene njoj.

– Bojim se da ćemo morati, gospodo Rostig. Dobell je ubio tri čovjeka prošle noći u Taveru. Moramo ga zgrabiti.

– Onda ga zgrabite – odreže Clara. – A mene ostavite na miru.

– Gospodo Rostig, moramo pregledati kola.

– Ne!

– Moramo. Gobbse, siđi s konja i pogledaj u kola.

Jedan od ljudi sjaši, učini dva koraka prema kolima, a onda zastane, svjestan da je Clarina puška uperena ravno u njega.

– Ne primiči se.

Buljio je u nju, a onda počeo otkopčavati kaput. Za tren će imati revolver u ruci. Možda će im morati dopustiti da pretraže kola, a to bi moglo biti kobno.

Brzo se okrenula šerifu.

– Gospodine McGoy, htjela bih biti razumna, ali bila sam bolesna i nisam mogla održavati red u kolima. Ako samo pogledate u kola...

– Dakako – reče šerif. – Želimo se samo uvjeriti da ni-

kog ne skrivate. Hajde, Hobbse, pogledaj.

— Pogledat ću sve što ja želim — progunda Hobbs.

Došao je do kola, odgurnuo platnena krila i gurnuo glavu unutra. Začas se povukao i okrenuo šerifu tresući glavom.

— Nema ga, hm — reče šerif i pogleda Claru.

— Oprostite što smo smetali, gospodo Rostig, ali...

Gledala je ravno u njega.

— Jeste li saznali nešto o mom mužu?

— Otputovao je kočijom, gospodo Rostig, već sam vam rekao — gotovo ljutito odgovori čovjek.

— Ne vjerujem vam, šerife.

— Žao mi je, gospodo Rostig, ali...

— Želim razgovarati s ljudima što su rekli da su ga vidjeli kako ulazi u kočiju i sa čovjekom iz konjušnice. A i vama bih postavila nekoliko pitanja. Zašto bi moj muž kupovao hranu ako je namjeravao uteći kočijom?

— Žao mi je, gospodo Rostig. Razgovarat ćemo nekom drugom prilikom. Sad moramo pronaći tog Dobella.

Okrenuo je konja, mahnio ostalima i odjahao, a ostali za njim. Hobbs je bio zadnji i nije propustio da je prije odlaska još jednom mrko pogleda.

Jutro je polako prolazilo. Kiša je prestala, nebo se razvedrilo, čak je i sunce provirilo, ali je još bilo hladno. Jedva se suzdržavala da ne ode do Jeffa. Možda je netko promatra.

Oprala je neke stvari: pod-suknju, spavaćicu, duge crne čarape i objesila ih da se suše.

Tko god ih vidi, mislit će kako ne bi prala rublje da je strani čovjek u blizini.

Kasno popodne naložila je vatru i pristavila večeru. Ogle-dala se oko sebe i oslušnula, trudeći se da to učini posve neupadljivo. Šerif i njegovi ljudi vjerojatno su milje daleko i malo je vjerojatno da je bilo tko u blizini, ali morala je biti oprezna. Ništa se neobično nije čulo ni vidjelo. Samo su jastrebovi kružili visoko, u nepravilnim krugovima. Čime li se samo hrane?

Natočila je nešto svježeg kave i krenula prema Jeffovu sklopištu. Sjela je blizu udubine, još jednom pogledala naokolo i onda ga tiho pozvala:

— Jeffe! Jeffe, jesi li dobro?

— Rekao sam ti da se držiš podalje!

— Nitko se nije pojavljivao od jutra. Moraš nešto pojesti.

— Vratit će se.

— Možda i neće.

— Znaju da me moraju naći. Ovo će mjesto dobro pregledati.

— Kako se osjećaš?

— Bolje, ali još me boli.

— Dakako. Hoćeš li kave?

— Primakni je da je mogu doseći.

Ustala je, sagnula se i stavila kavu tako da ju je mogao dohvatiti. Pri tom ga je uspjela vidjeti pri dnu kamenog bloka. Sklonište je bilo vrlo neudobno, jedva se mogao micati, a budu li detaljnije pretraživali, lako će ga naći.

— Noćas ne možeš ovdje ostati — rekla je uspravljajući se.

— Suviše je vlažno i tijesno.

— Doista je tijesno. Kad se

smračti, izaći ću i protegnuti noge.

— A što ćemo s večerom?

— Spreman sam od podneva — nasmije se Jeff. — Glad je dobar znak. Donesi mi večeru, zatim se vrati k vatri. Ako itko dođe, želim da te tamo zatekne. Mnogo ti dugujem, Clara.

Vratila se k vatri i kušala jelo. Bilo je gotovo i činilo joj se ukusnim. Malo je pričekala. Ništa se neobično nije primjećivalo. Za svaki slučaj, puška joj je bila nadomak ruke.

Ustala je, okrenula se i ukočila od straha. Oči su joj se raširile, a usta širom otvorila. Nikad se nije ovako prestrašila i iznenadila. Na nekoliko koraka od nje nalazio se čovjek. Morao se privući uz potok, posve nečujno. Bio je visok i mršav, a u ruci je nosio pušku koju je svakog trena mogao uperiti u nju. Umjesto toga, on se nasmijeo i pozdravio.

— Zdravo, gospodo. Sjećate li me se?

Podigao je ruku i zabacio šešir i ona ga se u trenu sjetila. Crvenokosi, pjegavi mladić bio je Jeffov brat. I dalje je stajala, nesposobna da progovori.

VI

Primakao se još korak-dva i upitao:

— Što vam je, gospodo? Nisam vas želio uplašiti, ali ovih posljednjih dana oprezniji sam nego obično.

— Ti... ti si Artie, Jeffov brat — promuća Clara.

— Da, ali kako znate? Ne mislite...?

Silno je željela pozvati Jeffa i reći mu da je Artie ovdje, živ i

zdrav. Znala je koliko se brinuo za brata.

— Hej, otkud poznajete mog brata? Zacijelo se zaustavio ovdje, kao i ja. Je li s njim sve u redu?

— Ranjen je.

— Da, čuo sam da je ranjen. Gdje je?

Clara je bila uzbuđena. Kakvo divno iznenađenje za Jeffovu večeru! Nešto mnogo bolje od kunića!

Polako odgovori:

— Rano jutros ovdje su bili neki ljudi i tražili Jeffa. Možda će se vratiti.

— Vidim da ste zabrinuti.

— Jesam.

— Gdje je Jeff?

— Blizu.

— Prokletstvo. Mislio sam da je na milje daleko. Zabrinuo sam se. Čujem da je bilo vruće.

Sa strane se odjednom začuje Jeffov glas.

— Zdravo, mladi brate.

Artie se okrene u smjeru iz kojeg je dolazio glas.

— Jeffe! Gdje si?

— Skrivam se u grmlju. Čuo sam glasove, ali nisam znao tko je pa sam se prikrao. Justin, Lord i Corcoran će se vratiti.

— Ali Keller, Ross i Borden neće.

— Nisam znao za Borden.

— Njega si oborio kad si izašao iz gostionice.

— Od trenutka kad sam napustio gostionicu ničeg se ne sjećam. Ne bih im umakao da nije bilo Clare.

— Zar je ona bila tamo?

— Ona je izvanredna osoba. Usput, gdje je tvoj konj?

— Blizu.

— Možda ćeš se morati na

brzinu izgubiti. Ja sam svoga konja izgubio prošle noći.

– Nabavit ću ti drugog.

– Nisam znao da je to tako jednostavno.

– I nije. Ali mislim da ću uspjeti.

– Ispričaj mi kako je bilo s tobom, Artie!

Artie se smiješio.

– Ništa osobito. Ušao sam u Tavener i gotovo odmah naletio na McGoya i Corcorana. Stajali su na ulici i razgovarali. Obojica odjednom bila su prevelik zalogaj za mene, pa sam izašao iz grada kako sam i ušao. A onda sam čuo da je grad pun njima sličnih ptičica.

– Tko sve, Artie?

– Lord, Justine, Hobbs, Trosby, Le Grande, Kingsley i ona trojica za koju si se ti pobrinuo. Za ostale ne znam.

– Nabavi mi konja.

– Noćas?

– Ako možeš?

– Pokušat ću. Nije daleko.

– Gdje?

Artie se namršti.

– Nemoj se smijati, veliki brate – ali našao sam djevojku.

– Mogao sam se kladiti.

Clara se morala nasmijati. Artie je pocrvenio. Iz onoga što su braća rekla, dalo se zaključiti da se ta priča često ponavlja. Dakako, s tom crvenom kosom i modrim očima Artie vjerojatno nikad nije imao teškoća što se tiče djevojaka.

– Ova je drukčija.

Jeff se, čini se, dobro zabavljao.

– One su uvijek drukčije, Clara, i svaka ga ostavi.

– Trebao bih te tresnuti po zubima, veliki brate.

– Samo pokušaj, mali brate.

Clara se jedva suzdržavala od smijeha, ali ih prekine.

– Nije vrijeme za svađu. Ostavite to za neku drugu priliku. Za Tavener, recimo.

– Dobra ideja, gospodo – reče Artie.

– Zovem se Clara.

– Niste saznali ništa o svom mužu?

– McGoy kaže da je otputovao kočijom, ali mu ne vjerujem.

– Imate pravo. Čovjeku kao što je McGoy ne treba vjerovati. Čak je i njegova značka lažna, kaže Lou.

– Lou?

– Lou Basset. Valjda ste sreli njenog oca?

– Da, Manny Basset je bio ovdje sa svojim ljudima, a noć prije toga njegov sin.

– Ona je na vašoj strani. Kaže da vas njen brat nije smio uznemiravati.

Clara pride vatri i promiješa jelo. Na sreću, bilo ga je dovoljno za sve troje.

„Braća“, pomisli. „Tako su slični, a ipak različiti. Jeff je mirniji, pažljiviji, u svakom slučaju vođa. Zajedno su vjerojatno izvanredan par.“

Čula je Jeffov tihi glas.

– Znaš li što moramo učiniti, Artie?

– Dakako. Otići po pomoć.

– A djevojka?

– Ona i njen otac nemaju veze s tom stvari.

– Hm, možda. Razgovarat ćemo.

Činilo se da Jeff nije posve uvjeren u bratove riječi. Artie se primakne bliže grmlju i braća nastaviše tiho razgovarati. Clara je razmišljala.

•Odmetnici što su se smjestili u Taveru nisu njihov problem, a prema meni također nemaju nikakvih obaveza. Mogli bi otići i zaboraviti cijelu stvar. Ali oni vjerojatno misle, poput Henryja, da čovjekova odgovornost seže do krajnjih granica njegovih mogućnosti, i naleti li na zlo, dužan je učiniti sve što može kako bi ga ispravio.

Clara je večerala uz vatru, a braća u sjeni. Nisu htjeli ništa riskirati. Nakon večere, dok je razmišljala bi li ugasila vatru ili ne, iznenadi je Jeffov glas.

– Artie je otišao maloprije. Pokušat će nabaviti konje.

– Nisam ga čula.

– I nećeš. On je poput sjene. U vojsci je bio izviđač. Dovest će ti boljšega konja.

– Zašto?

– Razmišljali smo što bismo mogli učiniti. Voljeli bismo znati što se događa u Taveru i što banda smišlja, ali sami ne možemo ništa učiniti. Zato ćemo pokušati stupiti u vezu s najbližim šerifom. Čim se Artie vrati, krećemo, a ti ćeš s nama.

– Ne – odgovori Clara.

– Kako to misliš?

– Mislim da dobro postupate. Drago mi je što ste tako odlučili, ali mene zaboravite. Ja moram ostati još neko vrijeme.

– Još misliš na muža, zar ne? Želiš točno znati što se dogodilo.

– Da.

– Artie i ja ćemo se vratiti, sa šerifom i njegovim ljudima. Ispitat ćemo cijelu stvar i sve ćemo ti reći. Zar mi ne vjeruješ?

– Vjerujem ti – odgovori Clara. – Ali to je moj problem i ja ga moram riješiti sama. Dugujem to svom mužu.

– Ako je otišao kočijom...

– Nije, Jeffe.

– Znam da nije. Ali na to bi svatko najprije pomislio.

– S razlogom – odgovori Clara. – Gotovo sve činjenice govore protiv njega. Henry se mogao umoriti od puta i bolesne i čangrizive žene, koja nije čak ni lijepa. Ali on naprosto nije bio takav. Osim toga, ostavio je gotovo sam svoj novac ovdje. U Taveru je kupio specijalnu hranu za mene, znam to jer sam razgovarala s prodavačem. Zašto bi nakon toga prodao konja i uputio se na zapad? I što je učinio s hranom?

– Ne moraš raspravljati sa mnom – reče Jeff. – Onda, što se dogodilo?

– Artie misli ovako. To je, dakako, samo pretpostavka, ali možda se upravo to dogodilo. Ljudi što putuju na zapad obično imaju uza se nešto novca. Možda ga je netko čuo kad je pričao kako putuje prema zapadu i slijedio ga kad je izašao iz dućana. Negdje na putu između dućana i kola zaustavili su ga i opljačkali, a vjerojatno i ubili.

– Jedva da je imao novaca uza se.

– Oni to nisu znali, Clara. Naprosto su htjeli sve što je imao sa sobom, i to su uzeli. Čudim se da nisu pronašli tvoja kola, jer su ih vjerojatno tražili.

Clara je pokušala u mislima predočiti sliku onoga što se dogodilo. Henry kupuje namir-

nice, vraća se kući, na putu ga zaustavljaju i ubijaju. A što je s njegovim tijelom? Zar su ga naprosto ostavili tamo – lešinarima?

– Pronaći ćemo istinu, Clara, koliko god nam dugo trebalo. Ali sad nije vrijeme za to. Pođi s nama na neko sigurnije mjesto.

– Nisam tražila mnogo – nastavila je Clara. – Nekoliko riječi o Henryju, o tome što mu se dogodilo, o mjestu na kojem je sahranjen. Nisam tražila nikakvu zadovoljštinu, samo istinu.

– Zaista nisi mnogo tražila. Ali Steve McGoy nije čovjek koji bi išta učinio za drugoga. On ti neće pomoći.

– Postoje i drugi.

– Drugi njemu slični.

– Nemoguće je da su svi baš tako loši. Voljela bih ponovo razgovarati s prodavačem i sa čovjekom iz konjušnice. Možda još s ponekim.

– Znači, ne ideš s nama?

– Ne, Jeffe, ne još.

– Trebao bih te prisiliti.

– Znam da nećeš.

– Neću, ali mislim da je to ludost.

– Recimo da sam luda. Kad vas dvojica odlazite?

– Čim Artie nabavi konje.

– Hoćeš li moći jahati?

– Hoću. Glava me još boli, ali izdržat ću. Dugujem ti život, Clara.

– Stvari su se tako razvijale same od sebe, Jeffe, to je sve.

– Ne, nije. Nisi morala učiniti to što jesi, a većina žena i ne bi. Moraš mi dopustiti da ti zahvalim.

– Dobro, Jeffe. Učinit ćeš to kad se vratiš.

– Prokleta tvrdoglava žena! – promrmlja Jeff.

Clara ga je čula i nasmiješila se. Je li zaista bila tvrdoglava? Odluka da ostane ovdje i izvidi što se dogodilo s Henryjem njoj se činila posve normalnom.

– Nema razloga da ostaješ budna – reče Jeff. – Nisi se baš mnogo odmarala prošle noći.

– Doista sam umorna.

Ustala je i ogledala se u mraku.

– Laku noć, Jeffe.

– Laku noć, Clara. Volio bih da se ne mičeš oдавde dok se ne vratimo.

– Kad ćete se vratiti?

– Otprilike za tjedan dana.

– Možda ću još biti ovdje.

Još jednom mu zaželi laku noć i uputi se prema kolima.

Nije mogla zaspati. Prevrtala se po krevetu razmišljajući, osluškujući kojote i pitajući se hoće li se vuk ponovo javiti.

Iznenada poskoči, uspravi se, dohvati pušku i otpuže prema stražnjem dijelu kola. Začula je tri hica iz puške, jedan za drugim. Prestrašila se da je Jeff opet ranjen.

Pogleda prema potoku i opazi nejasnu figuru kako se udaljava. Čovjek se spotakne, upadne u blato, opet se podiže i nastavi trčati, pa začas nestane u tami. Tko je to bio? Da li je Jeff...?

Uto začuje njegov glas od potoka.

– Oprosti, Clara. Imala si posjetioca, pa sam ga malo prestrašio. Mislim da se neće vraćati. Vjerojatno sam mu prvim hicem okrznuo rame, barem sam pokušao.

– Hvala, Jeffe.
– Možda bi bilo razborito da spavaš vani ako vrijeme bude lijepo.

– Dobro.
– Još možeš s nama.
– Ostajem.
– Tvrdoglavice!
– Nisam tvrdoglava, ali znam što moram učiniti.
– Još i sad mislim...

Zastao je. Vuk se oglasio posve blizu. Clara zadrhta.

– Volio bih da ga mogu goniti – reče Jeff. – Ali ne boj se, neće ti se približavati.

– Nadam se – reče Clara.

– Treba se bojati onih na dvije noge. A sad idi u krevet. Laku noć.

– Laku noć, Jeffe.

Spavala je do zore, a kad se probudila, braća su već bila otišla. Pokrivač koji je Jeff upotrebljavao u skloništu ležao je smotan blizu ognjišta, inače nije bilo nikakvoga drugog znaka da je bilo tko osim nje ovdje boravio.

Nakon doručka sjela je i razmišljala. Imala je vremena. Opet je promatrala jastrebove. Onda joj pažnju privuče nešto drugo. Ravnici se primicalo pet jahača.

Kad su se posve približili, jedan od njih sjaše i gotovo i ne gledajući je uputi se prema kolima. Clara ga i ne pokuša zastaviti. Jučer je nastojala svačiju pažnju usmjeriti na kola, da ne bi pretraživali okolicu. Danas joj je bilo svejedno, mogli su tražiti bilo gdje.

– Ovdje nema nikoga, Justine – reče čovjek pošto je pregledao kola.

Clara istupi korak naprijed.

– Zadovoljni? – upita.

– Upravo sam rekao da nema nikoga – odgovori ovaj.

– Kako se zovete?

– Trosby.

– Zapamtit ću – reče Clara i okrene se ostalima pitajući se koji je od njih Justine.

Jedan se od jahača nagne prema njoj. Bio je mršav, gotovo patuljak, blijeda lica, duboko usađenih očiju i usta nalik na ravnu crtu.

– Gdje je Dobell? – zakrešti.

– Ne znam.

– Bio je teško ranjen. Po onoj oluji nije mogao daleko stići. Ne znam kako je uopće izašao iz grada.

– Kako se zovete? – upita iznenada Clara.

– Nick Justine.

– Gospodine Justine, možda biste mi mogli reći. Moj je muž otišao u Tavener i nije se vratio. Voljela bih znati što mu se dogodilo.

– Šerif kaže da je otišao i ostavio vas.

– Šerif laže.

– Tako? – progunda čovjek.

– Ja ne znam ništa.

– Mogli biste mi pomoći kad biste htjeli. Mogli biste se raspitati u gradu.

– Nemam vremena za takvo što. Recite mi što znate o Dobellu.

Clara nastavi kao da nije čula pitanje.

– Zašto mi ne želite pomoći? Zbilja ne vidim...

– Prokletstvo, ženo, zar me nisi čula?

– A možda bi vaši ljudi...

– Gdje je Jeff Dobell?

– Rekla sam vam da ne znam. Moj muž...

Justinu prekipi.

– Nestanimo odavde – po-
više i povede svoje ljude na-
trag otkud su i došli.

Clara se nasmije u sebi. Nije
saznala ništa od Justina, ali ga
se uspjela riješiti prije no što
joj je stigao postaviti još koje
pitanje o Jeffu. Činilo se da
nemaju pojma gdje bi se mo-
gao nalaziti. Tražili su poput
slijepaca, a na Artija zacijelo
nisu ni pomišljali.

Dan je polako prolazio.
Nitko više nije dolazio, ali joj
se u nekoliko navrata činilo da
je netko promatra. Odluči da
će spavati na otvorenom, kako
joj je Jeff predložio. Popodne je
potražila odgovarajuće mjesto
i izabrala jedno među sta-
blima, odakle je mogla proma-
trati kola i ravnice. Odmah
nakon večere prenijela je pokri-
vače na izabrano mjesto i le-
gla, ali nije mogla spavati. Bilo
je suviše tvrdo i neudobno.
Ipak i slijedeću noć proveđe
vani, a idućeg jutra odluči poći
u Taverer.

Morala je razgovarati s lju-
dima. Pitat će za Henrya, to je
sve. Neće zahtijevati, neće
ustrajati, ali bit će čvrsta.

Obukla je hlače, tamnu košu-
lju i sivi džemper, a kosu pove-
zala maramom. Odluči ponijeti
i pušku, ali obeća samoj sebi
da će je upotrijebiti samo u
krajnjoj nuždi. Putem do grada
imala je društvo: jastrebovi su
kružili iznad brežuljaka, pa se
činilo kao da je prate.

Brzo je stigla do Taverera.
Prošla je kroz središte grada i
došla do dućana. Sjahala je,
svezala konja i ušla.

Prodavač je razgovarao s
malom, mršavom, sjedokosom
ženom srednjih godina. Žena je

nosila haljinu što je sezala do
poda i kapu s vrpčama. Kad je
ugledala Claru, gotovo je zi-
nula od čuda. Onda se pribrala
i uspravila, jasno pokazujući
što misli o ženama koje nose
hlače. Clara je namjeravala
biti ljubazna, možda se čak i
smiješiti, ali osmijeh očito nije
pristajao situaciji. Zato samo
kratko pogleda ženu i okrene
se prodavaču.

– Sjećate li me se, gospo-
dine Pauling?

Prodavač kimne, žmirkajući
iza debelih stakala. Činilo mi
se da mu je neugodno.

– Sjetili ste se mog muža –
reče Clara mirno.

– Sad više nisam siguran –
odvrati prodavač. – Vidam to-
liko ljudi. Ja...

– Bio je ovdje. Razgovarali
ste s njim i prodali mu namir-
nice. Da li je još netko bio u to
vrijeme u dućanu?

– Možda. Ne sjećam se do-
bro.

– Voljela bih razgovarati s
njim, tko bio da bio.

– Nisam siguran da je itko
bio ovdje niti da sam vidio va-
šeg muža. Možda sam pogrije-
šio.

– Niste. Bio je ovdje. Čak ste
rekli da je spomenuo kako mu
je žena bolesna. Niste to mogli
izmisлити.

– Jednostavno se ne sjećam
dobro. Volio bih da vam mogu
pomoći, ali...

Prekinuo se, slegnuo rame-
nima i nevoljko pogledao
ustranu. Nije mogao izgledati
jadrnije.

Žena koja ju je maločas gle-
dala s očitim neodobravanjem
reče bez ustezanja:

– Koliko ja shvaćam, muž vas je napustio.

Clara strese glavom.

– Ne, nije.

– Svi u gradu kažu...

– Baš me briga za ono što govore u gradu. Želim istinu. Želim saznati gdje je sahranjen moj muž.

Tražim li previše?

Prodorno je pogledala ženu i prodavača, zatim se naglo okrenula i napustila prodavaonicu. Bojala se da će, ostane li još trenutak, optužiti prodavača da laže iz straha.

Vani zastane na tren i pogleda uz i niz ulicu. Žena je rekla kako svi misle da ju je muž napustio. Ali netko je od njih ipak morao znati istinu.

Uputi se prema konjušnici, noseći razmetljivo pušku i misleći:

»Svi me gledaju, prate svaki moj korak. Pa neka!«

Zaboravila je sve miroljubive namjere s kojima je došla u grad. Uđe u dvorište ispred konjušnice. Neki je čovjek sjedio u sjeni. Kad ju je opazio ustane. Bio je nizak gotovo kao Justine, mršav, star, naborana lica s kojeg su sijevala dva oštra, tamna oka.

– Kako je, gospodo?

– Zna li tko sam?

– Pogadam. Pretpostavljam da želite upitati za konja što mi ga je vaš muž prodao.

– Da.

– Nisam znao da želi pobjeći od vas.

– Je li imao bradu?

– Da, crnu bradu.

– Da li je imao prsten na ruci? Veliki prsten s dijamantom?

– Da, imao je.

– Nije – reče Clara. – Moj muž nikad nije nosio prsten. – Ne znam, možda sam pogriješio.

– Sigurno jeste – odvrati Clara.

Čovjek okrene glavu i promrmlja ispod glasa:

– Gospodo, vi naprosto tražite nevolju. Ništa ne možete promijeniti. Na vašem mjestu...

– Otišli biste – završi Clara njegovu misao.

Da. Ništa drugo ne možete učiniti.

– Ali što je s mojim mužem?

– Pretpostavljam da je otputovao kočijom.

– Dobro znate da nije.

– Sve što znam, gospodo, jest to da je krupan čovjek s crnom bradom došao i prodao mi konja. Rekao je da mora pobjeći od... od...

– Samo recite.

– Rekao je da mora pobjeći od lude žene.

– Čovjek s dijamantnim prstenom?

– Ne, već sam vam rekao da sam pogriješio što se tiče prstena.

– Kako se zovete

– Sid Dawlings.

Clara začuje kako netko prelazi preko dvorišta i okrene se da vidi tko je. Bio je šerif, kao što je mogla i pretpostaviti.

– Zdravo šerife – reče.

On se namršti.

– Što radite ovdje?

– Raspitujem se za muža.

– Ne odvajate se od puške. Morat ću vam je oduzeti.

Clara odstupi korak i brzo reče:

– I ne pokušavajte.

– Hm! Gdje vam je konj?

– Ispred dućana.

– Jeste li spremni za odlazak? Clara kimne. Mislila se zaustaviti na stanici, ali nije bilo potrebe. Svi će joj reći isto. Svi su oni gomila lažljivaca.

– Hajdemo – grubo će šerif.

– Moram još nešto kupiti u dućanu, a voljela bih se zaustaviti i na groblju. Imate groblje, zar ne?

– Nalazi se istočno od grada. Samo ne znam što ćete tamo.

– Hvala, šerife.

Okrene se konjušaru.

– Hvala i vama.

Clara pođe prema dućanu. Šerif ju je pratio u stopu, ali se ona pravila da ga ne zamjećuje. Uđe u dućan kupi namirnice, pričvrsti vreću za sedlo i uzjaše. Ulica je bila puna ljudi.

„Čuli su da sam u gradu i sad su izašli na ulicu da bi me vidjeli. Bulje u mene kao da sam „čudovište“, pomisli Clara. Uspravi se u sedlu i uputi se prema istoku, ponosno, ne gledajući ni lijevo ni desno.

Na groblju se zaustavi. Opazi tri svježa iskopana groba i pročita imena na kamenim križevima: Samuel Keller. Halbert Ross. Frank Borden.

„Borden“, pomisli. „Za tog sam ja odgovorna.“

Nekako se nadala da bi Henry mogao biti ovdje sahranjen, ali svi su ostali grobovi bili stari.

Ogleda se preko ramena i spazi šerifa. Nikako da je ostavi.

– To su ona trojica što ih je Dobell ubio. Neki misle da biste vi mogli znati gdje je Dobell sada.

– Ja još tražim muža.

– Dokle se mislite ovuda motati i gnjaviti ljude? – Što se dogodilo s mojim mužem, šerife?

– A ako vam dovedem dva svjedoka koji su vidjeli vašeg muža kako je otputovao kočijom?

– Ne bih vam verovala ni da ih dovedete stotinu.

– Što onda, do vraga hoćete?

– Istinu, šerife.

Okrene konja i odjaše. Nešto je viknuo za njom, ali nije čula što. Putem je razmišljala gdje bi se mogao nalaziti Henryjev grob, ako su ga uopće sahranili. Vjerojatno na nekom skrivenom mjestu, među stablima.

Stigla je kući kasno popodne, pobrinula se za konja i posvetila se uobičajenim kućanskim poslovima. Upravo je ispirala podsuknju kad začuje konjska kopita. Brzo obriše ruke, dohvati pušku, ali je odmah vrati natrag. Na čistini se pojavila žena. Mlada, tamnokosa, pomalo divlje i opore ljepote. Bila je odjevena u suknju-hlače, tamnu bluzu, čizme i šešir široka oboda vezan ispod brade.

– Zdravo, Lou Basset – pokuša Clara.

Žena se namršti.

– Otukud znate kako se zovem? Artie vam je rekao?

– Da.

– Artie je pričao o vama, ali prije toga čula sam za vas od svog brata, oca i još nekolicine.

Činilo se da je djevojka pomalo neprijateljski raspoložena, ali Clara se još smiješila.

– Hoćete li čaja?

– Hvala, rado.

Kliznula je na zemlju s konja. Clara ponovo zamijeti

njenu suknju-hlače. »Tako sam nešto trebala obući umjesto hlača« – pomisli »pa bih imala manje neprilika«.

– Pretpostavljam da su Artie i njegov brat otišli – reče Lou.

Clara kimne.

– Moj otac bi pobijesnio kad bi znao da sam ovdje. O bratu da i ne govorim. Željela bih se ispričati umjesto njega. Zaslužio je to što mu se dogodilo. Nije mi baš drag. Zvuči užasno zar ne?

– Ja sam također imala sestru koju nisam voljela – reče Clara. Nikad se nismo slagale. Djelomično je to bila i moja krivnja.

– Sreli ste mog oca, zar ne?

– Da.

– Nije smio braniti Edelija, ali muškarci drže zajedno.

– Volite oca, zar ne?

– Nema baš uvijek pravo. Nisam mu rekla za Artieja, tko zna što bi učinio kad bi znao da sam se sastajala s njim. Priлично je staromodan kad se radi o meni. Rukujete li zbilja tako dobro puškom kao što kažu?

– Henry je govorio da sam bolja od njega, a on me učio njome rukovati.

– Henry – to je vaš muž.

– Da.

– Kažu da vas je ostavio.

– Nije. Otišao je u Tavener po namirnice i više se nije vraćio. Ne znam što mu se dogodilo.

– Jeste li ga voljeli?

– Ljubav – reče Clara. – Tako kratka riječ, a označava toliko različitih stvari. – Da, voljela sam ga – i ne mogu otići dok ne saznam što mu se

dogodilo. Vaš šerif to ne može shvatiti.

– On mi se ne sviđa. Ne vjerujem ono što je rekao o Artejevu bratu – kako je ubio ona tri čovjeka ne pruživši im priliku da se brane.

Nije bilo baš tako.

– Kad će se vratiti Artie i njegov brat?

– Čim budu mogli.

Čaj je bio gotov. Clare pode po šalicu za Lou. Djevojka je bila upravo onakva kako je izgledala: nemirna, mlada, gotovo dijete. Možda je Artie mogao imati povjerenja u nju sve dok ne bude zahtijevao pre više.

Odjednom Lou kratko i oštro vrisne. Clara pogleda prema vatri. Djevojka je bila okrenuta prema dvojici muškaraca što su se nečujno prikrali između stabala, baš kao i Artie neki dan. Clara im nije znala imena, ali sjetila se da ih je vidjela s Justinom. Bili su srednjih godina, bradati, namrgođeni i prilično prljavi.

Jedan od njih poviče:

– Gil pobrini se za Basse-tovu djevojku, tresni je ako bude potrebno. Ja ću preuzeti ženu – jastreba.

Pošao je prema njoj, a uzbuđenje mu je blistalo u očima. Bio je jak čovjek, težak, širokih ramena, Clara je pri ruci imala samo limenu šalicu. Puška joj je bila predaleko da bi je mogla doseći. Čovjek se nalazio samo na nekoliko koraka od nje.

– Čekajte, čekajte! – poviče Clara.

Čovjek posegne za njom, a ona ga svom snagom udari šalicom posred lica. U slijedećem

trenutku osjeti snažan udarac šakom u sljepoočicu, i pred očima joj se sve zacrni.

VII

Kad se osvijestila shvati da je svezana. Ležala je na zemlji, ošamućena, a u glavi joj je bubnjalo. Cijelo ju je tijelo boljelo. Lou Basset je tiho plakala nedaleko od nje. Možda je bila ozlijeđena, ali činilo je da je prestrašena. Clara s mukom otvori oči i pogleda u pravcu iz kojeg je dopirao jecaj. Djevojka je ležala skvrčena na zemlji, a kraj nje je stajao jedan od dvojice što su ih napali.

— Jules — obrati se muškarac svome drugu — što joj je? Zašto plače? Nisam joj ništa učinio.

— Žensko je, to je sve — odvarti Jules. — Pusti je neka ide.

— Već sam joj rekao da može ići. Pokušaj ti, možda će tebe poslušati. Ne bih volio imati posla s Bassetom.

— Pusti je. A s ovom drugom, sa ženom — jastrebom malo ćemo porazgovoriti. »Žena — jastreb« — pomisli Clara. Zar su je tako zvali?

Jules krenu prema njoj. Gurne je nogom, a onda je udari. Bol je bila tako iznenadna i oštra da nije mogla suzdržati krik. Instinktivno se otkotrlja malo dalje, iako je znala da joj to neće pomoći. Čovjek se nasmije, ponovo se približi i opet je udari nogom. »Nastavi li ovako, neću dugo izdržati«, pomisli Clara i poviše:

— Prestanite, prestanite!

— Ne sviđa ti se, hm? — nakesi se čovjek. — Čekaj dok zbi-

lja počnem, čut će te do Taverana.

Udari je ponovo nogom, a zatim je počeo udarati šakama po cijelom tijelu, trgajući odjeću s nje. Uzalud se branila i grebla. Udarac u sljepoočicu napola je onesvijestiti. Možda bi bilo bolje da se doista onesvijestila, bar ne bi znala što se događa. Ovako je bila svjesna njegovih teških ruku na svojim grudima, njegovog tijela ispružena preko njezina. Nije više imala snage ni da se brani.

Čovjek ustane, udari je još jednom i počne psovati najprostačijim riječima, koje je ikad čula.

Sad se i drugi čovjek približi i šutke stane nad njom.

— Gdje je Dobell? — upita je ljutito.

— Ne znam — strese Clara glavom.

— Lažeš. Znaš ti dosta o njemu. Gdje je?

Jules se nagne prema njoj.

— Mogao bih te razbiti u komade. Reci gdje je Dobell!

Clara je šutjela. Što mu je mogla reći?

Jules je udari opet, pa još jednom.

— Gdje ga skrivaš, prokletstvo? Svi znaju da je bio teško ranjen i da nije mogao daleko stići!

— Ne skrivam ga. Ne znam gdje je.

Ovaj put čovjekova čizma bila je upravljena ravno na njenu glavu. Uzalud joj pokuša izbjeći. U glavi joj sve eksplodira i ona potone i u tamu.

Kad se ponovo osvijestila, oko nje je sve bilo tiho. Napola otvori oči i polako okrene glavu s jedne strane na drugu.

Nikoga nije vidjela. Cijelo ju je tijelo boljelo. Sa strane začuje tihi plač Lou Basset. Clara sjedne i ogleda se. Činilo se da su muškarci otišli. A možda su negdje u blizini i mogli bi se svakog trena vratiti. Okrene se prema suhoj kladi na koju je prije naslonila pušku. Oružje je nestalo.

Neko je vrijeme sjedila, boreći se protiv nesvjestice i želje pa naprosto ostane ležati i plakati. »Ja sam svoje otplakala«, pomisli. Sad treba nešto učiniti. Ne mogu naprosto sjediti ovdje kao hrpa jada.«

Uže kojim su joj bile povezane ruke olabavilo se, valjda u borbi s Julesom, i ona ga se lako oslobodi. Onda odveže noge i ustane. Bluza joj je visila u dronjcima. Pogleda prema Lou. Djevojka je ležala skvrčena, licem prema tlu, još plačući. Clara dotetura do nje.

— Lou, otišli su. Čuješ li me, otišli su.

Lou prestane plakati, digne se na koljena, pogleda okolo, onda sjedne i pokrije lice rukama, jadno je izgledala, poderane bluze i s raščupanom kosom.

— Ne bi smjela ostati ovdje — reče Clara. — Mogli bi se vratiti.

Djevojka spusti ruke i pogleda je.

— Zamisli, Clara, imam revolver u džepu suknje. Ja... potpuno sam zaboravila.

— Pusti sad to. Hoćeš li drugu bluzu?

— I tebi treba.

Donijet ću dvije — reče Clara i uputi se prema kolima. Razmišljala je što da učini. Ono što se danas dogodilo

moglo bi se ponoviti. Nema sumnje da ostaje ovdje. Znači, morat će ili bježati ili se sakriti.

Kad su se presvukle i uradile, Lou reče:

— Još ne mogu kući.

— Zašto? — upita Clara.

— Otac će odmah shvatiti da se nešto dogodilo. Neće me ostaviti na miru dok mu ne kažem što, ili dok sam ne pogodi. Poći će u grad kako bi pronašao krivce i netko će ga ubiti.

Clara kimne. Djevojka nije bila glupa.

— Idem Rupertovima — reče Lou.

— Tko su Rupertovi?

— Imaju ranč u brdima, nedaleko oдавде. Zašto ne bi pošla sa mnom?

— Neće me htjeti primiti.

— Kako znaš? Oni su drukčiji od ostalih. Maude je pomalo gruba otvorena kao i ti, i voli pričati. Iz Bena ćeš teško izvići riječ, ali otac kaže da je pametniji i pošteniji od bilo koga u okolici. Osim toga, ne možeš ostati ovdje.

— Nisam rekla da ću ostati.

— Onda kamo ćeš?

— Ne znam — reče Clara. — Ne mogu samo tako otići. Još nisam saznala ništa o Henryju.

— Razgovaraj s Benom, on će ti reći što što da učiniš.

— Misliš da će mi pomoći?

— Ništa te ne stoji da ga upitaš.

Clara je oklijevala onda kimne.

— Dobro — reče. — Moram uzeti nešto novca iz kase. Treba mi nova puška.

— Uzmi moju. Tamo je na sedlu — pokaže Lou.

— Kupit ću je.

– Ne, posudit ću ti je. Dobra je.

Dobro. Ponijet ću nešto hrane.

– Požuri.

– Hoću – obeća Clara.

Za nekoliko minuta već su bile na putu. Sunce je gotovo zašlo kad su stigle do Rupertovih. Kuća se nalazila na kraju široke livade, na kojoj je pasla dobro uhranjena junad. Bilo ih je više od stotinu.

– Rupertovi žive ovdje godinama – reče Lou. – U grad odlaze samo kad moraju.

Pred kućom su sjahale. Na vratima se pojavi visoka, mršava žena, ispijena i naborana lica. Kosa joj je bila posve sijeda. Vjerojatno je dobrano prešla srednje godine, ali još se držala posve uspravno.

– Zdravo, Maude! – vikne Lou. – Nadam se da nemaš ništa protiv posjetilaca.

– Baš ništa – odgovori žena.

– Ovo je Clara Rostig – žena što je zovu ženom – jastrebo.

– Pretpostavljala sam.

Clara se namršti.

– Zar me svi tako zovu?

– Ne – odvratila Lou. – Nisam to smjela reći, ali...

– Pristaje mi!

– Ne, to nisam rekla.

Clara se nasmiješi.

– Pusti to, Lou nije važno.

– Imate pravo – reče Maude. – Udite. Ben će svaki trenut.

Ušle su u malu, veselu kuhinju, sa čistim drvenim podom i jastucima na drvenim stolicama. Prozori su bili zastri zavjesama. Mirisalo je na dobru hranu. »Ovo je dom«, pomi-

sli Clara, »a ne naprosto kuća u kojoj ljudi žive.«

– Sjednite – reče žena. – Jest ćemo kad se Ben vrati. Hoćete li kave?

– Ne, hvala reče Clara i doda: – Ne bih htjela smetati.

– Ne smetate – odgovori žena. – Niste od te vrste. Ne cmizdrite.

– Ne, zaista – reče Clara.

– To sam i Benu rekla. Po onome što sam čula, bistri ste i snalažljivi. Volim takve ljude.

Clara se gotovo nasmiješi. Svidala joj se ova žena. Bila je krajnje otvorena, a takve su rijetke.

– Što mislite, što se dogodilo vašem mužu?

– Mislim da su ga ubili.

– Sigurni ste da nije pobjegao?

– Ne. Ne znam kako bih vam objasnila. Naprosto, on nije bio od takvih koji bi takvo nešto učinili. Mislim ...

– Znam što mislite. Još ima dobrih ljudi. Što namjeravate kad saznate što mu se dogodilo?

– Naći ću neki posao.

– Hoćete li se ponovo udati?

– Možda.

– Hoćete. Morate.

Maude podiže glavu i pogleda prema vratima.

– Čujem Benovog konja. Začas će biti ovdje.

Ben Rupert bio je srednje visine, uspravna držanja, mogao je imati do šezdeset godina. Lice mu je bilo naborano, kosa rijetka, gotovo bijela, a oči, iako duboko usađene, blistale su jasno i oštro.

Nasmiješio se i rekao:

– Kako je, narode? Da sam

znao da ste ovdje, bio bih požurio.

- Samo smo navratili.
- Hm. Što vam se dogodilo?
- Maude nas nije pitala.*
- Ja sam znatiželjna životinja.

Mogu li mu ispričati, Clara?

- upita Lou.

- Samo naprijed.

Lou ukratko ispriča što im se dogodilo.

- Vrištala sam kao luda - reče. - A Clara se borila kao tigrica.

Maude je šutjela. Ben se okrene i pođe prema prozoru, stisnutih šaka. Pogleda van i reče više za sebe:

- Svijet bi mogao bez takvih ljudi.

Onda se okrene i pogleda Lou.

- Nećeš reći Mannyju?

- Ne, zato i jesam ovdje.

Čovjek se obrati Clari:

- A Vi?

- Ostajem ovdje dok ne saznam što je s mojim mužem.

- Ne mislite ...?

- Ne, nije pobjegao.

Čovjek nije dalje ispitivao. Obrati se Maude.

- Idem do Bassetovih. Reći ću da ti nije dobro i da će Lou noćas ostati ovdje.

- Ne bih htjela biti na teret - reče Clara.

- I nećete - odvrati Maude.

- Trebala bih povjerovati da me muž napustio - nastavi Clara - izgubiti se odavde i ne gnjaviti ljude. Ali ja to nisam učinila i ne namjeravam.

- To mi se sviđa - reče Maude i okrene se mužu.

- Zašto li je samo zovu ženom - jastrebom?

- Jastrebovi se gnijezde na

Stjenovitoj litici, ispod koje su smještena Clarina kola. Mogu li te zvati Clara?

- Dakako - odvrati Clara.

- Osim toga - nastavi Ben

- ljudi ne vole jastrebove i željeli bi da odu, a jednako su raspoloženi i prema Clari.

Kad je Ben otišao, žene počеше postavljati stol za večeru, brbljajući o nevažnim stvarima. »Kako je ugodno ovdje«, mislila je Clara. »Šteta što ne mogu ostati. Ali ne bi bilo pošteno uvlačiti Rupertove u svoje probleme«.

»Sačekat ću dok ne večeramo«, odluči, »a onda ću vidjeti što ću.«

Žena - jastreb! Nije joj se nimalo sviđalo to ime.

VIII

Poslije večere sjedili su na pragu. Bilo je toplo i zvijezde su blistale. Malo su govorili, svatko je, činilo se, bio zabavljen svojim mislima. Nakon duge šetnje javi se Ben.

- Sutra moram u grad.

- Ti i tvoj poker - reče Maude.

Ben se obrati Clari.

- Ne igramo u salunu, uvijek u nekoj privatnoj kući. Okupimo se nas nekoliko starosjedilaca: Louin otac, Pete Harper, Sam Carsey, Ollie Pauling.

- Ollie Pauling? - reče Clara. - Prodavač u dućanu?

- Da. Živi ovdje godinama.

- Razgovarala sam s njim prvi put kad sam došla u Taverner. Sjetio se Henryja. Prodao mu je neke namirnice. Šerifu se nije baš svidio naš razgovor.

- Nisam za to znao - reče Ben. - Ollie nije nikad spominjao.

– Onda sam ponovo došla s namjerom da razgovaramo – nastavi Clara. – Ovaj put je rekao kako nije baš siguran da je Henry bio u dućanu. Pitala sam ga je li još netko bio prisutan. Rekao je da se ne sjeća.

– Ne sliči baš na Ollieja – reče Maude.

– Sigurno – reče Ben. – Taj nikad ništa ne zaboravlja.

– Artie kaže ...

– Mislite na Artieja Dobella?

– Da, poznajete li ga? A Jeffa?

– Jeffa ne znamo, ali Artie je bio ovdje. Lou ga je dovela. Svidio nam se. Što si htjela reći?

– Artie pretpostavlja da su ga napali i opljačkali, a onda ubili.

Ben se zamisli.

– Da, moguće je. Moram priznati, Tavener nije ono što je bio. Pretvorio se u pakao.

– Reci joj i zašto – reče Maude.

– Ne mogu ništa dokazati, Maude, samo pretpostavljam.

Ben se okrene Clari.

U Blackfootska brda doselila se banda razbojnika. Praktično su zauzeli Tavener. S vremena na vrijeme se nekud izgube. Pretpostavljam da prijeđu preko jednog od prijevoja, odu u neki obližnji grad, orobe banku i onda nestanu u brdima. Nakon nekog vremena vrate se u Tavener. Grad je savršeno sklonište tako dugo dok nitko za nj ne zna. Kladim se da je svaki njihov odlazak povezan s nekom pljačkom u gradovima koji se nalaze na sto-dvjestu milja odavde.

Clara se namršti.

– Jesi li razgovarao s Artiejem o tome?

– Da, i složio se sa mnom.

– Onda vjerojatno znaš kamo su otišli on i Jeff?

– Otišli su po pomoć. Dao sam Artieju dva konja, a slijedećeg jutra jednog sam našao ovdje. Vjerojatno ga je Artie vratio.

Clara se nasmiješi.

– Uzvitala sam prašinu u ovom gradu, iako to nisam namjeravala.

– Da, pokrenula si pakao. Jesi li umorna?

– Malo.

Ben pogleda Maude i upita:

– Imaš li što protiv?

– Ne, dapače.

Clara je bila zbunjena. O čemu razgovaraju ovo dvoje? Onda se sjeti da im poslije toliko godina zajedničkog života ne treba mnogo riječi da bi se razumjeli.

– Mislim da bi trebala otići u grad i razgovarati s Olliejem

– obrati joj se Ben. – Možda ti se nije činio prijateljski nastrojenim, ali nije lako živjeti s Justinom, Jordom i Corcoranom na vratu. Da živim u gradu, možda bih i ja puzao.

– Ne vjerujem – reče Clara.

– Ipak, dosad nisam učinio ništa kako bih ih zaustavio. Idem osedlati konje.

– A što ću ja? – upita Lou.

– Čekaj da dodeš na red. Stvari se razvijaju. Svatko će imati priliku.

Malo kasnije krenuše.

– Dva puta vode u grad – reče Ben. – Jedan je ravan i dug, drugi je kraći, ali strmiji i neudobniji. Kojim ćemo?

– Ti odluči.

— Onda kraćim. Ollie rano liježe.

Iznenadila se kako su brzo stigli.

— Iza Springerove kuće je tamno kao u rogu. Tamo ćemo ostaviti konje, a onda ćemo pješke do Ollieja — reče Ben.
— Možeš ponijeti pušku.

Olliejeva je kuća bila u potpunom mraku.

— Čini se da je već legao — reče Ben. — Ništa, probudit ćemo ga.

— Ima li obitelj?

— Ima ženu i troje odrasle djece, koja ne žive ovdje. Svidjet će ti se Ruth Paulling.

Došli su do vrata i Ben pokuca. Nitko se ne javi. Pokuša opet. Odgovora nije bilo.

— Pokucat ću na prozor spavaće sobe.

Obiđe kuću. Clara ga je čula kako kuca o staklo. Brzo se vrati.

— Nema nikoga. Možda su kod Marelendovih. Pričekaj, odmah ću se vratiti.

Ben nestane u tami. Clara se ogleda po trijemu i opazi dvije stolice za ljuljanje. Sjedne u jednu držeći pušku na koljenima. Tko god bi prošao i vidio je pomislio bi da se udobno smjestila, a zapravo je bila vrlo nervozna i napeta. Nadala se da će se Ben brzo vratiti.

Netko se brzim korakom približavao kući. Clara se ukoči. U slijedećem trenutku prepozna Ollieja Paullinga.

»Treba sam otići s Benom«, pomisli.

Prodavač se gotovo posve približio trijemu, kad opazi Claru i zastane zapanjen.

— To sam ja, gospoda Rostig — brzo progovori Clara. — Do-

šla sam s Benom Rupertom. Nismo vas zatekli kod kuće, pa vas je Ben otišao potražiti.

— Ben Rupert? — reče Ollie.
— On vas je doveo? Ne znam zašto ...

— On će vam sve objasniti kad se vrati.

Pogleda pokraj njega, jer se netko upravo pojavio iz sjene.

— Evo ga — reče. — On je ...

Prekine se. Čovjek koji se približavao nije bio Ben Rupert.

Ollie se okrene. Čovjek se posve približio i stao.

— Zdravo, Paulling — reče.

— Želio sam te vidjeti.

— Ti ... ja ...

Nije završio. Mašio se za džep. Možda je imao revolver, ali ako ga je i pokušao izvaditi, bio je suviše spor. Došljak je već imao revolver u ruci i opalio tri metka. Paulling je zateturao natraške prema trijemu, viknuo promuklo, igubio ravnotežu i skljojao se na stube.

Čovjek se nagne i zažmirka, promatrajući prodavačevo tijelo, provjeravajući je li mrtav. Onda za svaki slučaj opali i četvrti metak.

Sve se to odigralo tako brzo da se Clara i nije pomakla od zaprepaštenja. Četiri metka, kao da si četiri puta pljesnuo rukama, i jedan se život ugasio.

Osvijestila se kad je čovjek počeo trčati. Shvatila je da je čovjek nije ni zamijetio. Bilo je suviše tamno na trijemu.

Clara podiže pušku, nacilja, opali i čovjek se sruši licem u prašinu. Nije se više micao.

Stajala je neko vrijeme razmišljajući. Upravo je ispaljeno pet hitaca, a još nije bila ni ponoć. Mnogi su zacijelo još

budni i uskoro će se ovdje skupiti grupa znatiželjnika.

Uto začuje kako netko trči. Iz tame izroni čovjek. Ben Rupert. Zadihan dotrči do stuba, nagne se nad Paullingom, a onda pogleda Claru.

— Što se dogodilo?

Clara poče drhtati. Grlo joj je bilo suho.

— Pu... pucao je u njega — promuća.

— Tko?

— Ne znam. Tamo je — pokazuje.

Ben se uputi prema čovjeku, klekne pored njega, onda ustane i vrati se.

— Ispalio je četiri metka — reče Clara. — Samo tako. Četvrti metak ispalio je kad je Paulling već pao. Onda se okrenuo i počeo trčati.

— Neće više — odvrati Ben. Zastane trenutak, a onda upita:

— Clara, zar se ne čudiš što se znatiželjnici još nisu skupili?

— Da, upravo sam razmišljala o tome.

— Ljudi se boje. Čuli su pucnjeve, ali se nadaju da se to pripadnici bande obračunavaju među sobom i računaju da je sigurnije ostati u kući. Guraju glavu u pijesak. Čini mi se da sam i ja dugo činio isto.

Clara se ugrize za usnu.

— Što ćemo s Paullingom?

— Unijet ću ga unutra ako vrata nisu zaključana.

— Ali njegova žena...

— Jutros ju je nekud poslao kočijom. Možda je slutio da je u opasnosti i želio je da barem ona bude na sigurnom.

— Ne shvaćam...

— Poslije ćemo o tome.

Ben pride vratima i otvori ih. Nisu bila zaključana. Vratila će, podgine Ollieja i unese ga u kuću.

— Spremna? — upita kad se vratio.

— A što ćemo s njim? — pokazuje Clara na čovjeka kojeg je ubila.

— Ništa.

— Zar ćemo ga samo tako ostaviti?

— Ne mogu ga unijeti u Olliejevku kuću, a odnesem li ga u gostionicu, mogu računati s metkom.

— Ako kažeš šerifu...

— Šerifu! Kakav je on šerif! Nosi značku, ali je kao i ostali. Dodi, Clara. Za Jima Lorda ne možemo ništa više učiniti.

— Jim Lord. Tako se zvao?

— Da. Ne znam mnogo o njemu. Znam samo da je pripadao bandi. On je bio u dućanu onog jutra kad je tvoj muž došao po namirnice.

Clara zaustavi dah.

— Znači, on je slijedio Henryja. On je...

— Još ne znamo, ali moguće je.

Clara je buljila u mrtvo tijelo.

— Dodi, Clara — pozva je opet Ben. — Ne možemo više ostati ovdje. Mogao bi se pojaviti netko od bande. Razgovarat ćemo putem.

Clara pođe kao u buniu. Nije bila svjesna ni kako su krenuli. Kad su prešli preko prijevoja i došli do potoka, Ben zaustavi konja.

— Kako se osjećaš, Clara? — upita.

— Tupo. Uopće ne mogu misliti.

— Proći će.

– Ubila sam čovjeka. Naprosto sam podigla pušku i pucala. Nisam oklijevala ni trenutka. Sad je mrtav. Nikad neću znati ...

– Nećemo čuti ništa od Lorda, ali odmetnici rijetko rade bilo što na svoju ruku. Uvijek su u skupini. Moramo saznati da li je itko od bande bio specijalno povezan s Jimom Lordom.

– Kako ćemo to saznati?

– Ne znam. Naći ćemo neki način.

– Znaš, ne mogu ostati u tvojoj kući.

– Zašto?

– Zbog ljudi koji su me ispitali danas popodne.

– Da, možda te slijede. Ali zbog toga ne moraš biti zabrinuta. Njih zapravo zanima Jeff Dobell. Poznaju ga i boje se ga. Sigurni su da je teško ranjen. Jako je krvario kad je izašao iz saluna i u takvom stanju nije mogao daleko stići.

– Nije bio baš tako teško ranjen.

– Svejedno, slijede ga. Mislim da ne znaju da je Artie bio ovdje. A ti ... ti si samo dosadna, nepotrebna gnjavaža, ti si ...

– Žena – jastreb.

– Ne, to ti ime uopće ne treba.

– Ipak ne mogu ostati.

– Ostani barem noćas. Sutra ćemo vidjeti što ćemo. Jutro je pametnije od večeri.

IX

Clara je rano ustala, prije Lou i Bena, ali Maude je već bila u kuhinji. Upravo je pristavila vodu za kavu.

– Mogla si još ostati u krevetu. Luo iskoristi priliku uvijek kad prespava ovdje.

– Kakav je njen brat?

– Mlađ je, mudrijaš. Uopće ne nalikuje na Lou. Neće mu škoditi ono što si mu učinila.

– Njegovom se ocu baš i nije svidjelo.

– Manny Basset je bio na sto muka. Osjećao je kako mora podržati sina, a istovremeno je znao da nema pravo. Naprosto ne želi shvatiti da njegov sin nije ono što je od njega očekivao i zatvara oči na njegove slabosti.

– Kad je Manny Basset došao k meni, i Jeff Dobell je bio tamo. Noć prije toga ulogorio se u blizini i čuo galamu, pa je pošao vidjeti što se dogodilo. Kad me Basset napao, Jeff me branio, iako me jedva poznavao.

– Ne poznajem ga – reče Maude – ali iz onoga što kažeš zaključujem da je u redu. Hoćeš li kave?

– Hoću, hvala.

Gotovo se nasmiješi, ali se onda namršti i reče:

– Ne mogu ostati ovdje, znaš.

– Zašto?

– Preopasno je za vas.

– Dodji sa mnom na trenutak – reče Maude. – Htjela bih ti nešto pokazati.

Clara ju je slijedila do trijema. Maude pogleda prema sjeveru. Već se razdanilo, ali sumaglica je još sakrivala horizont.

– Ne, još se ne vidi. Malo poslije ću ti pokazati. Vidjet ćeš stjenoviti vrh brežuljka. Ben i ja ga zovemo Vranino gnijezdo. To je samo formacija sti-

jena iznad gotovo golog brežuljka. Tamo smo sakrili zalihe hrane, drva i vode. Može poslužiti kao sklonište. Južno odavde, u dolini, imamo nekoliko konja – budemo li morali bježati. Nismo to učinili iz dosade. Ne bismo željeli neprilike, ali vjerojatno će ih biti. Dakako, ako se Artie i Jeff vrate s ljudima od zakona ... Ali s tim ne možemo sigurno računati.

Za zajutarkom Ben reče Clari:

– Ne budi luda. Sama ne ćeš daleko dospjeti.

Lou im se pridružila i složila se s Benom, a i Maude je isto mislila. To su bila tri glasa protiv jednog.

– Dobro – reče napokon Clara. – Razmislit ću.

Još je bilo rano jutro kad se Manny Basset pojavio sa tri čovjeka. Clari se učini da prepozna je istu trojicu što su bila s njim i ono jutro pod liticom. Jedva je pogledao svoju kćer i Rupertove. Sva mu je pažnja bila usmjerena na Claru.

– Dobro jutro, narode – reče Ben. – Hoćete li kave?

Manny ga ni ne pogleda. Obrati se Clari:

– Tako, još ste ovdje?

– Da, kao što vidite – odgovori Clara.

– Mislim da sam vam rekao

...

Okrene se Benu.

– Što će ona ovdje?

– U gostima je.

– I moja je prijateljica – brzo će Lou ponosno uzdignuvši glavu.

Ben ponovo progovori, prije no što je Manny imao priliku da bilo što odgovori.

– Želio bih razgovarati s tobom, Manny. Moram ti nešto pokazati. Dodi – reče i uputi se prema hambaru.

Manny je oklijevao, mrko pogledao Claru i Lou, ali se onda okrenuo prema svojim ljudima, rekao im da pričekaju i uputio se za Benom prema suši.

Maude se ponašala kao da se ništa nije dogodilo. Poslužila je kavu Bassetovim ljudima i zastala da porazgovori s njima.

Clara i Lou sjedoše na trijem, razgovarajući nevezano.

– Uglavnom mi je drag moj otac – reče Lou – ali ponekad ga naprosto ne prepoznajem. Ima stvari koje mu zacijelo nikad neću reći, kao što mu nisam rekla ni za Artieja.

Nakon desetak minuta Ben se pojavi na vratima suše i zovne Claru. Clara pođe, misleći: »Ovo mi se nimalo ne sviđa. Voljela bih da Basset nije došao ili da sam već na putu.

– Manny želi razgovarati s tobom – reče Ben. – Ja ću biti na dvorištu.

U suši je bilo tamno. Clara stupi korak naprijed.

– Izvolite, gospodine Basset – reče.

Čovjek pročisti grlo i pogleda u stranu.

– Ben mi je ispričao neke stvari o vama. Rekao mi je da vaš muž nije pobjegao na zapad, kao što svi misle. Ispričao mi je i o prošloj noći. Naprosto ne mogu vjerovati da Ollieja više nema. Prokleta mi je drago što ste dohvatili onoga što ga je ubio. Čujem da želite nastaviti traganje za mužem na svoju ruku.

– Moram – odvrati Clara.
– Ne znam koliko je to mudro. Znete li kako vas zovu u Taveneru?

– Čula sam.

– Kako vas zovu, tako će se i ponašati prema vama. Radije recite meni što želite učiniti u Tavenoru, pa ću vidjeti mogu li ja nešto postići. Čini mi se da vam nešto dugujem.

Clara je bila iznenađena. Ovo nije očekivala. Kad mu je pucala u sina, prilično jasno joj je naredio da napusti grad, a Basset nije bio od onih koji lako mijenjaju mišljenje.

– Ben misli da biste se trebali držati podalje od Tavenera – nastavi Basset. – I ja mislim isto, ali, ponavljam, ako vam bilo kako mogu pomoći, rado ću to učiniti.

– Željela bih vidjeti Nicka Justina.

– Poznam ga – reče Basset. – Obično ga izbjegavam. Što želite da ga upitam?

– Recite mu da me nije briga tko je ubio mog muža, ni da li je kažnjen, željela bih samo znati gdje je sahranjen. Ako Justine ne zna, neka upita svoje ljude.

– Dobro. Odmah se vraćam u Tavenar. Vidjet ću što mogu učiniti. Hoćete li ostati ovdje, kod Bena?

– Ne znam, ne bih smjela.

– Sačekajte barem da se vratim – reče Basset. – Bit ću ovdje poslije podneva.

– Hvala, gospodine Basset – reče Clara impulsivno.

On nešto progunda. Onda reče:

– Kad se vratim kući, razgovarat ću sa sinom. Trebao sam to i prije učiniti. Dobio je što je

zaslužio za ono što vam je učinio.

Ostatak jutra protekao je mirno. Clara je razmišljala je li pametno postupila kad je prihvatila Bassetovu ponudu za pomoć. Ako mu se nešto dogodi...

Poslije ručka, vidjevši da je Clara nervozna i zabrinuta, Ben joj predloži da pođu do jedne od njegovih livada na sjeveru.

– Voljela bih dočekati gospodina Basseta – reče Clara.

– Ne vjerujem da će doći prije večeri – odvrati Ben. – U svakom slučaju, dođe li ranije, srest ćemo se na putu.

Tako pođu. Stigli su gotovo do livade kad začuju topot konja. Netko je dolazio putem prema njima. Clara zaustavi konja, uzbuđena.

– To je Basset – pomisli. – Znači, ako ništa drugo, živ je. Sve je u redu.

Benove riječi zazvučale su poput pljuske.

– To su Mannyjevi ljudi, ali on nije s njima. Nadam se...

Clara ga brzo pogleda.

– Mislite...

– Ne znam. Sad ćemo vidjeti.

Pojahali su u susret Bassetovim ljudima. Jedan pogled bio je dovoljan da se njihove strepnje pojačaju. Ljudi su djelovali prestrašeno i zabrinuto.

– Što se dogodilo? – upita Ben. – Gdje je Manny?

– Mrtav je – reče jedan od ljudi. – Nije se mogao braniti. Bilo je to obično ubojstvo. Dakako, Justine će reći da je pucao u samoobrani, a šerif će potvrditi.

Ben je šutio, okrenuvši glavu.

Clara je znala kako se osjeća. Onda reče:

– Ispričajte mi kako se to dogodilo.

– Podne je upravo prošlo. Popili smo po piće u salunu i krenuli prema restoranu, kad se Manny zaustavio i rekao: »Eno Justina preko puta. Moram ga nešto upitati. Pričekajte me ovdje.« Pozvao je Justina i neko su vrijeme razgovarali, ne znam o čemu. Odjednom se Justine odmakao korak natrag i viknuo: »Neću nikome dopustiti da mi tako nešto kaže!« Izvukao je revolver i ispalio tri metka prije no što je Manny uspio i dodirnuti svoj pištolj.

– I onda? – upita Ben.

– Ništa. Ispalio je još dva metka u Mannyjevo mrtvo tijelo, vratio revolver u korice i pridružio se nekima iz svoje bande. Nije se čak ni okrenuo.

– Gdje je Mannyjevo tijelo?

– Straga u Morelandovu dućanu. Bill će ga otpremiti na ranč.

– Hoćete li s nama kući?

– Ne, htjeli bismo što prije vlastitoj kući. Moramo smisliti što ćemo učiniti. Osim toga, netko mora reći Eddiju i Lou.

– Ja ću obavijestiti Lou – reče Ben. – Recite Eddiju da miruje dok ja ne dodem.

– Svakako. Hoće li biti nevolje, Bene?

– Bojim se da hoće.

Čovjek strese glavom.

– Ne bojim se borbe, ali mislim da nemamo izgleda.

– Možda ipak – odvrati Ben. – Pričekajte me kod Basetovih, doći ću za pola sata.

Ljudi krenuše prema Basse-

tovu ranču, a Clara je šutke slijedila Bena prema njegovoj kući.

– Znam, osjećaš se odgovornom za Mannyjevu smrt – reče Ben. – Ali korijeni leže dublje. Da smo razmislili prije nekoliko mjeseci, kad se banda pojavila u gradu, možda do svega ovoga ne bi ni došlo.

Kad su stigli, Ben joj reče:

– Pobrini se za konje. Ja ću saopćiti Lou i Maude.

Clara je sjahala i svezala konje, onda se neko vrijeme motala po trijemu. Uto se Ben pojavi na vratima.

– Nema ih – reče. – Nekud su otišli.

– Zar nisu ostavile nikakvu poruku?

– Ništa nisam našao.

Pogleda prema ogradi za konje.

– Nedostaju dva konja. Volio bih...

– Čuj Bene, ti želiš do Basetovih što prije, zar ne?

– Da, ali...

– Idi onda odmah, a ja ću ostati ovdje i pričekati Maude i Lou.

– Ne bih te smio ostaviti samu – namršti se Ben.

– Ne brini, navikla sam.

– Moram spriječiti Eddija da počinu neku glupost. Bolje je da pričekamo dok se Jeff i Artie ne vrate s ljudima. Reci Maude što se dogodilo, pa neka ona kaže Lou.

– Dobro – reče Clara. – A sad požuri.

X

Clara uđe u kuću i gotovo odmah opazi Maudinu poruku. Vjerojatno je bila na stolu, pa

ju je vjetar odnio na drugi kraj sobe. Ben bi je zacijelo zamijetio da je malo pažljivije pogledao. Podigne papir i pročita: »Lou je željela neke stvari od kuće, pa smo otišle po njih. Brzo ćemo se vratiti. Maude.«

Pokraj imena bio je crtež nas mijana lica. Clara se nas miješi, misleći kako su Ben i Maude zgodni ljudi. Stavi poruku na stol, pokrije je knjigom, onda izađe, rasedla konja, spremi ga u ogradu i vrati se u kuću, noseći pušku. »Ako se ikad izvučem živa iz ovoga«, mislila je, »neću više ni dotaći puške«.

Sklopčala se na krevetu i ležala misleći o Mannyju Bassetu i svemu što se dogodilo, kad začuje topot konja. Požurila je do kuhinjskih vrata, otvorila ih i pogledala van. Bilo je desetak jahača. Nick Justine, zgrbljena figura na konju koji se činio prevelikim za njega, do njega prljava, bradata pri lika Julesa le Grandea, zatim Trosby, Hobbs, Kingsley. Na začelju je jahao Steve McGoy. Još je nosio značku, Justine se približio trijemu, ostali su stali podalje.

— Bene! — vikne. — Izadi da te vidim!

Kad nije dobio odgovor, pokuša još jednom:

— Izadi, Ruperte!

Clara je stajala iza odškrinutih vrata, s puškom u ruci. »Možda bih je trebala iskušati na Nicku Justinu«, mislila je.

— Da uđem i provjerim ima li koga? — javi se glas pokraj Justina.

— Mogao bi — odvrati ovaj. — Izvuci i ženu.

Čovjek sjaše i uputi se prema trijemu.

»Naletjet će mi ravno na pušku«, pomisli Clara. »Ali on me uopće ne zanima. Justine mi treba.«

Otvori vrata i stupi na trijem. Instinktivno, svi podigoše revolvere.

— Ti! — krikne Justine.

Koga vruga ti ovdje radiš?

— U gostima sam.

— Gdje je Rupert?

— Ne znam.

— Odnosno nećeš mi reći?

— Želite li ostaviti poruku?

— Ne, prokletstvo. Je li mu žena tu?

— Nije.

Justine se okrene prema čovjeku koji je želio ući u kuću kad se Clara pojavila na trijemu.

— Connerse, udi i pogledaj ima li koga u kući.

Čovjek priđe trijemu i uspne se stubama. Clara se makne u stranu i propusti ga, i ne pokušavajući ga zaustaviti. Pričeka da uđe, a onda se obrati Justinu.

— Htjela bih razgovarati s vama o svom mužu. Pretpostavljam da znam što se dogodilo. Od vas želim čuti samo gdje je sahranjen. Dok to ne saznam, ne mičem se oдавde.

Justine je šutio, kao da razmišlja. Conners izađe iz kuće.

— Nema nikoga — reče.

Justine se nagne prema Clari.

— Gdje je Ben Rupert? — upita.

— Ne znam — odgovori Clara.

— Želite saznati gdje vam je sahranjen muž, zar ne? Možda biste mi ipak mogli reći gdje je Ben Rupert?

— Ne bih.

— Tvrđoglavi ste poput mazge. Nikad nisam sreo nekog poput vas. Zašto vas toliko zanima gdje vam je pokopan muž?

— Naprosto želim znati.

— Dobro. Pet milja jugoistočno od Tavenera sastaju se dva potocića. Između njih je borova šumica. Kopajte tamo, ako želite, iako mislim da je to najblesavija stvar koju možete učiniti.

Clara mu mirno zahvali. Justine ode praćen svojim ljudima. Clara je gledala za njima. Još malo pa će noć. Razmišljala je što da učini. Onda odluči, osedla konja, vrati se u kuću, uzme neke stvari i napiše kratku poruku: »Justine je bio ovdje i rekao mi gdje je Henry sahranjen. Provjerit ću je li govorio istinu. Vratit ću se sutra. Posudila sam konja, pokrivač i nešto hrane, nadam se da mi nećete zamjeriti. Hvala. Clara.«

Pronašla je mjesto o kojem joj je govorio Justine. Šuma nije bila velika ni gusta, ali ipak, odakle da počne?

Razbojnici su zacijelo dobro prikrili Henryjev grob, vjerovatno su poravnali zemlju i odozgo nabacali suho lišće i grančice. Osim toga, bilo je već posve tamno. Večeras neće moći ništa učiniti, ali je barem izbjegla raspravu s Ruperto-vima i Lou. Oni bi je sigurno pokušali odvratiti od njene namjere.

Rasedlala je i napojila konja, skupila nešto drva, naložila vatru i pristavila vodu za čaj. Sjedila je i razmišljala što i ot-kuda da počne, kad odjednom iza sebe začuje glas.

— Clara, ja sam, Jeff Dobell. Sjećaš li me se? Spremi tu pušku za nekoga drugog.

Okrenula se, ali nije vidjela ništa osim grmlja i borova.

— Jeffe! Gdje...

Pojavio se iza stabala, lica pokrivena obodom šešira.

— Hej, što je novog? — upita zabacivši šešir. — Zabrinuo sam se kad te nisam našao u tvojim kolima.

Bila je tako sretna što ga vidi da su joj noge drhtale.

— Jeff, Jeff! — ponavljala je. Onda upita: — A gdje je Artie?

— Doći će sutra ili prekosutra. Ja sam požurio jer sam se zabrinuo za tebe.

Clara sjede blizu vatre, podvi-jenih nogu, s puškom polože-nom preko koljena. Jeff se nas-miješi.

— Mogao sam i misliti da ću te zateći s puškom. Ali to nije tvoja puška.

— Posudila sam je od Lou Basset.

— Što uopće radiš ovdje?

— Ispričaj mi najprije kako si me našao.

— Jesi li čula za Vranino gni-jezdo?

— Jesam.

— To je najviše mjesto u oko-lići. Prolazio sam onuda i spa-zio te, pa sam ti krenuo u sus-ret. Sad da čujem tebe.

Ogledala se.

— Ovdje je negdje sahranjen Henry.

— Kako znaš?

— Justine mi je rekao.

— Razgovarala si s njim?!

— Jesam, dvaput!

— Znaš li što je Artie rekao prije no što sam pošao? »Ne znam zašto se toliko brineš

zbog Clare. Ona je sposobna da se brine sama o sebi.«

Clara se namršti.

– Znaš li kako me zovu ovdje? Žena – jastreb.

– Jastrebovi su lijepe ptice.

– I opake. Ne želim da me tako zovu. Otići ću odavde čim pronađem Henryjev grob.

– Ne znaš točno gdje je?

– Negdje u boriku.

– Večeras nećemo mnogo učiniti. Bolje da pogledamo sutra. Kako bi bilo da večeramo?

– Ponijela sam nešto hrane, ali...

– Nisi očekivala goste – dopuni je Jeff. – Idem po svog konja, imam zalihe sa sobom. Nije ti krivo što sam ovdje, zar ne?

– Nije, Jeffe.

– Dobro, onda idem po konja.

»Pita je li mi krivo«, mislila je Clara. »Kad bi znao kako mi je drago što je tu. Htjela bih...« Iznenada pocrveni. »Kad bi barem uvijek bio negdje u blizini«. Na drugo se nije usudivala ni misliti. »Henry mi ne bi zamjerio«, prošapta. »I mislim da bi mu se Jeff svidio.«

Čekala je, razmišljajući i dalje. Jeff će se vratiti, večerat će, razgovarati, a onda će zaspati, blizu jedno drugom. I možda, neke druge noći...

Strese ljutito glavom. Jeff je neće htjeti. Tko bi želio ženu-jastreba pokraj toliko drugih, ljepših žena. Mogla je računati s njegovim prijateljstvom.

Razgovarali su do kasno u noć, o svemu pomalo.

– Još želim ranč, negdje u Arizoni ili Kaliforniji – reče Jeff.

– U Kaliforniji – odvrati Clara.

– Dobro, nek bude Kalifornija. Nećemo se svađati oko sitnica. Mogu li kupiti bika?

– I dva, ako želiš – nasmije se Clara.

Zemlja je bila tvrda, ali Clara je nije ni osjećala. Nije obraćala pažnju ni na kojote, ni na vuka.

– Jesi li pospan, Jeffe?

– Nisam.

– Što će biti kad se Artie vrati s ljudima?

– Znači, bit će borbe.

– Najvjerojatnije. Ljudi poput Justina i Corcorana ne predaju se samo tako.

– Morat ćeš sudjelovati.

– Da. Ne znam kako bih to izbjegao, a i ne želim.

– Brinem se.

– Nemoj, ja sam srećković. A sad na spavanje. Sutra će biti dug dan. Laku noć, Clara.

– Laku noć, Jeffe.

Smiješila se. Bilo joj je nekako ugodno. Nisu ništa određeno rekli o budućnosti, ali možda...

Jutro je bilo jasno i svježe. Jeff je ustao prije nje, naložio vatru i skuhaio kavu. »Kako je divno kad je u blizini muškarac da se pobrine za takve stvari«, mislila je Clara.

Poslije doručka Clara je malo uređivala stvari po logoru, a Jeff je nekud nestao. Iznenada se pojavio i upitao:

– Jesi li spremna?

Kimnula je.

– Odakle ćemo početi?

Jeff pokaže prema stablima.

– Ima jedno mjesto na kojem bismo mogli pokušati. Čini se da bi netko mogao biti...

Zastane i pogleda u stranu, mršteći se.

– Dobro – reče Clara. – Znam što tražimo. Samo nastavi.

– Nije daleko odavde. Ima jedna mala čistina kao da su je utabali konji, i tamo je neka udubina u koju bi se mogao zakopati leš.

Clara se ugrize za usnu.

– Udubina? Ja bih tražila izbočinu.

– Ne. Ljudi su se vjerojatno trudili da izravnavaju zemlju, a svježe prekopana zemlja je rahla i nakon nekog vremena se slegne. U svakom slučaju, volio bih pogledati.

– Donijela sam lopatu s Benova ranča.

– Da, vidio sam. Hoćeš li sa mnom?

Kimnula je i pošla po pušku.

Došli su do ravnice blizu šumarka.

– Ja ću kopati – reče Jeff – a ti čekaj u sjeni.

Skinuo je kaput i počeo kopati. Clara ga je gledala neko vrijeme, a onda okrene glavu. »Ne mogu to gledati«, mislila je, »ne mogu«. Stisnula je šake zatvorivši oči. Kad ih je ponovo otvorila, opazi na rubu čistine dva čovjeka. Bili su to Jules le Grande i Gil Kingsloy. Stajali su s izvučenim revolverima, gledali nju i Jeffa i samouvjerenost se cerili.

Clara duboko uzdahne i kriknje:

– Jeffe! Jeffe! Gledaj...

Tu je izda glas. Samo je nijemo stajala i čekala.

XI

Jules se primicao mašući revolverom. Činilo se da uživa.

– Hej, Kingsley! – poviče. – Gledaj koga smo upecali! Neće nam vjerovati kad se vratimo u grad!

– Svrši odmah s njim!

– Neću. Nick želi razgovarati s njim, a i ja bih mu volio postaviti nekoliko pitanja.

– Ja ipak ne bih riskirao.

– Ma kakav rizik. Idi donesi uže sa sedla.

– A što ako žena-jastreb upotrijebi svoju pušku?

– Postat će meka za jastrebove. Hajde, donesi uže.

Clara je stajala poput kipa.

Onda iskosa pogleda Jeffa. Uspravio se i bacio lopatu, a ruke su mu bile napola podignute. Činilo se kao da će svakog trenutka posegnuti za revolverom. »Ako samo pokuša, gotov je«, mislila je Clara. »Sa dva revolvera uperena u njega nema nikakvih izgleda.«

Jules se opet javi.

– Gil, donesi već jednom to uže. Vidjet ćeš kad dovedemo Dobella u grad. Nick će zinuti od čuda.

– I njegov leš bi poslužio.

– Samo ti donesi uže.

Kingsley je još oklijevao. Onda se okrene i pođe prema konjima.

– Čuvaj se – dobaci Le Grandeu.

– Ne brini.

Iznenada se javi Jeff.

– Jules Le Grande? Ili Jules Crowley? Ili Jules Hinchley? Kako te ovdje zovu? Htio bih ti nešto reći.

– Sačuvaj to za Justinu.

– Zašto? – upita Jeff. –

Nikad me nećeš odvesti u Taver. Trebao si poslušati Kingsleja. Sad nas je dvoje protiv tebe.

– Hoćeš gužvu, ha? Odmah sada?

– U bilo koje vrijeme – odvratiti Jeff i poviče:

– Pazi na njega, Clara! Kad pođe prema meni, pucaj. On je spor, uvijek je bio!

Clara malo podigne pušku i povuče ruku po kundaku da bi joj prst bio bliže okidaču. Jules je to, čini se, zamijetio i za tren svrnuo pogled prema njoj. Jeffu je to bilo dovoljno da se baci na zemlju i posegne za revolverom. Jules ispali metak na njega, a Jeff odmah odvrati. Istovremeno i Clara zapuca iz puške. Jules zatetura, pade prvo na koljena, a onda se skvrči na zemlji, ispustivši revolver.

– Clara! – vikne Jeff. – Lezi!

Stajala je kao omamljena.

– Clara! – opet poviče Jeff. Na zemlju! Ne zaboravi na Kingsleja.

Clara shvati. Brzo se makne u stranu i legne iza velikog grma. Uskoro začuje topot konja. Jeff skoči na noge i potrči prema stablima. Začas se vrati i reče:

– To je Kingsley. Vjerojatno se uputio u Tavener.

– Znači...

– Znači da će se ubrzo vratiti s ostalima. Nemamo mnogo vremena.

– Je li Jules...?

– Pogledat ću.

Jeff se nagne nad skvrčenim tijelom.

– Mrtav je.

»Još jedan«, mislila je Clara.

Jeff se ponovo javi.

– Nisam još gotov s kopanjem. Pričekaj još nekoliko minuta.

Clara kimne.

– Misliš li...?

– Tamo je netko sigurno sahranjen. Reci mi je li tvoj muž imao kakvih posebnih znakova?

– Lijevo zapešće mu je bilo slomljeno prije nekoliko godina i ostalo svinuto.

Jeff ode i ubrzo se vrati.

– To je Henry – reče tiho.

Clara ovlaži usne.

– Siguran si?

– Ima crnu bradu i kosu. Odjeven je u izbljedjelu plavu košulju, crnu jaknu i hlače i kratke čizme. Lijevo zapešće mu je iskrivljeno.

Clara kimne. Justine je govorio istinu.

– Hoću li ga ponovo započeti? – pita Jeff. – Poslije ga možeš premjestiti.

– Da. Učini to.

Kad je bilo gotovo, Clara mu zahvali.

– A što sad? – upita.

– Volio bih naći Bena Ruperta, a onda te smjestiti na sigurno mjesto dok se stvari ne raščiste.

– Što ćemo s njim? – pokaže Clara na Le Grandea.

– Neka se Justine pobrine za njega.

Kad je Jeff otišao po konje, Clara ostade sama na Henryjevu grobu.

– Henry, Henry – šaptala je. – Nadam se da je smrt došla brzo i da nisi trpio. A za me se ne brini.

Oči joj se iznenada napune suzama. »Da se to nije dogodilo«, mislila je, »bili bismo već na pola puta do Kalifornije. A sad...«

Ljutito stisne oči da bi otjerala suze. »Ponašam se poput

TRAG
biblioteka
kriminalističkih
romana

SIRIUS
biblioteka znanstvene
fantastike

ŽIVOT
ljubavni roman

LASO
western roman

POLDARK
roman u nastavcima

POPAJ
strip-zabavnik za
djecu i odrasle

TOM I JERRY

ALAN FORD
super-strip

svake druge žene, pomisli. Onda šapne:

– Zbogom, Henry – okrene se i ode.

Kad se Jeff vratio s konjima, oči su joj bile posve suhe.

– Bojim se da ćemo morati malo dulje jahati – reče Jeff.

– Treba zavarati Justina. U svakom slučaju, nećemo se puno udaljavati od Tavenera.

– Kad Artie dođe sa šerifom...

– Ne treba računati s tim. Ako uspije, dobro, ako ne, morat ćemo bježati.

Jahali su najprije prema sjeveru, kroz brda, zatim zapadno prema Stjenovitoj litici, onda na jug, pa na istok. Tu i tamo bi zastali da odmore konje. Clara nije čula ni vidjela nikoga, ali Jeff je bio siguran da ih prate.

Kasno popodne došli su do Rupertova ranča – to jest, do onoga što je ostalo od njega. Zgrade su bile razorene i opustošene, ograda i suša potpuno spaljeni. Vrata ograde za konje bila su otvorena i u ogradi nije bilo nijednoga konja. Samo je nekoliko pilića čeprkalo po pougljenjenom zemljištu.

Clara se zaprepasti. Jeff promrmlja:

– To sam mogao i očekivati.

– Misliš da su uspjeli pobjeći?

– Možda nisu ni bili u kući. Tko zna što se dogodilo, Clara.

– Maude i Lou su otišle na Bassetov ranč. Ben je otišao za njima malo prije no što je Justine došao sa svojim ljudima. To je bilo negdje oko podneva.

– Rekla si mi da je Justine otišao Harperovima.

– Da.

– Hajdemo onda do Bassetovih. To je isti put koji vodi do Harperova ranča. Ne znam točno gdje je, ali Artie mi je pričao o ovom kraju, pa mislim da ćemo ga pronaći.

– Hoćemo li kod Bassetovih naići na isto?

– Možda.

Clara je bila zabrinuta, što se dogodilo s Benom i Maude?

Obišli su dva brežuljka prešli niskim grmljem obrastao prijevoj, prešli preko livade i zatim putem koji je vijugao kroz brda do druge livade. Na livadi je stajao natpis: B – BAR – B ranč. Iza natpisa pružala se slika gotovo identična s onom koju su maločas ugledali na Rupertovu ranču.

Šutke su zurili u ruševine. Onda Jeff zamišljeno progovori:

– Clara, mislim da znam što ovo znači. Banda se povlači. Ne osjećaju se više tako sigurnima. Nadam se da će Artie stići prije no što se izgube.

– Ali zašto su ovo učinili?

– Osvećuju se svakom tko im je pružio i najmanji otpor. Nemoćni su, ogorčeni, zbunjeni i sad udaraju po kome stignu.

Ulogorili su se među stablima.

– Krenut ćemo rano ujutro, prije svanuća. Ne pali vatru.

– Bit će hladno.

– Imamo dva pokrivača. Snaći ćemo se nekako.

Nakon hladne večere Jeff je napravio ležaj od lišća. Sklupčali su se jedno kraj drugog, zamotani u pokrivače, i razgovarali.

– Što ćemo sutra? – upita Clara.

– Jahat ćemo i dalje. Možda uspijemo zadržati Justina dok Artie ne dođe.

Clara se namršti.

– Mislim da znam gdje bi mogli biti Ben i Maude. Ako su uspjeli pobjeći, sigurno su u Vraninu gnijezdu.

– Pogledat ćemo sutra rano ujutro.

Šutio je neko vrijeme, a onda upita:

– Što namjeravaš kad odeš oдавде?

– Ne znam. Uputila sam se u Kaliforniju, ali...

– Kako ti zvuči Arizona?

– Nije loše.

Smiješio se.

– Arizona je prekrasna, osobito sjeverni dio. Svuda šume, brda i mnogo vode. Tamo bi se moglo urediti prekrasno imanje. Što misliš?

– Zvuči zanimljivo.

– Bolje je da se primaknem bliže – reče odjednom Jeff.

Clara je bila sigurna da je pred njima predivna noć.

XII

Negdje pred jutro Clara pospano promrmlja:

– Hladno je – i jače se umota u deku.

– I tako moraš uстати – reče Jeff.

– Još malo.

– I ja bih volio još ostati, ali Justine nam je za petama.

Privuče je i poljubi, a onda ustane.

– Idem osedlati konje – reče.

– Zar nećemo ni doručkovati?

– Poslije.

Bio je još mrak kad su stigli do Vranina gnijezda. Jeff pogleda prema vrhu brežuljka i reče:

– Trebat će nam prilično vremena da se popnemo. Hoćeš li me pričekati ovdje?

– Ne, idem s tobom.

Sjahali su, svezali konje i počeli se uspinjati. Nije bilo ni malo lako, a osim toga bilo je tamno i svaki čas su se spoticali. Negdje na pola puta Jeff se zaustavi i reče:

– Sad bi ih mogla pozvati, ali ne preglasno. Noću se glasovi daleko rasprostiru.

Clara sastavi dlanove oko usta i vikne:

– Bene! Maude! To smo mi

– Jeff i Clara. Gladni smo.

– Mogao sam i misliti da ćeš to reći – smijao se Jeff.

Uto se začu odgovor s vrha brda. Bila je Maude.

– Doručak je gotov!

Clara zgrabi Jeffa za ruku i stisne je.

– Čuješ li?

Nastavili su se uspinjati i kad su prošli pored prvih stijena opazili su Bena i Maude kako stoje na samom vrhu, uz visoku stijenu nalik na zid. Sagnuli su se i pružili im ruku kako bi se lakše uspeli. Sad su se nalazili na čistini okruženoj visokim, čvrstim stijenama.

– Znači, vi ste Jeff Dobell – reče Ben. – Drago mi je što ste našli Claru. Već smo se zabrinuli za nju.

– Ona se i sama snalazi – reče Jeff.

– Nije baš tako – odvrati Clara. – Ne znam što bih da nije bilo Jeffa.

– Gdje je Artie? – upita Ben.

– Na putu ovamo. Ja sam prethodnica.

– Sve su nam spalili, i Basse-
tovima također.

– Kako ste im umakli?

– Dali su nam nekoliko mi-
nuta da se izvučemo. Basetovi
ljudi su se odmah povukli, a
Maude i ja smo se vratili kući,
ali znali smo što možemo očeki-
vati.

– Što je s Lou? – upita
Clara.

– Otišla je s bratom. Nije
mogao jahati pa su ga stavili u
kola, a Lou je vozila. Rekla je
da će stati u Coldwateru,
istočno odavde, i čekati.

– Zna li itko da ste ovdje?

– Neki je čovjek jučer dva-
put projahao ovuda. Činilo se
kao da će se popeti, ali onda se
predomislio. Kad je odlazio,
nekoliko je puta pogledao
prema vrhu.

– Možda je bio samo neki
znatiželjnik – reče Jeff. – Što
ću s konjima? Ostavili smo ih
u podnožju.

– Pusti ih. Ja ću s tobom, pa
ću ti pomoći da ih rasedlaš.

– Pitam se kako bi bilo da
nastavim jahati – reče Jeff. –
Clara bi mogla ostati ovdje.

– Ne – požuri Clara. – Ako
ti ideš, i ja ću s tobom.

– Tvrdoglavice! – reče Jeff
i okrene se Benu.

– Što bi ti učinio s takvom
ženom?

– Ništa. I sâm sam se tak-
vom oženio.

– Je li ti žao?

– Nije.

– Hoće li se ikad promije-
niti?

– Teško. Ti ćeš pokušati pro-
mijeniti nju, a ona tebe, i dok
se budete međusobno borili,

nećete se imati vremena sva-
dati ni s kim drugim.

– Ja ne volim borbu – reče
Jeff.

– Ni ja – reče Clara i shvati
kako to komično zvuči u situa-
ciji u kojoj im je borba upravo
predstojala. Svi se nasmiјаše, a
onda Maude upita:

– Tko će doručak?

– Moramo pustiti konje
prije nego što se razdani –
reče Ben.

– Dobro, ali požurite.

– Sviđa mi se taj tvoj Jeff –
reče Maude kad su muškarci
otišli.

– Da, on je – nešto speci-
jalno – odvrati Clara.

– Ispričaj mi što se dogodilo
pošto je Ben otišao.

– Došao je Justine sa svojim
ljudima. Rekao mi je gdje je
sahranjen Henry.

– Rekao ti je! Jesi li...?

– Jeff mi je pomogao.

– Što ti i Jeff namjeravate
kad se ovo završi?

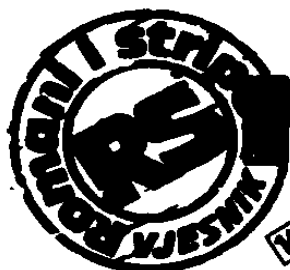
– Jeff bi želio u Arizonu.

– Voljela bih da ostanete
ovdje. Potrebni su nam prijate-
lji, a ovdje je dovoljno dobre
zemlje. Mogu li razgovarati s
njim?

– Dakako da možeš, na
njemu je da odluči. Ali zar nije
divno praviti planove?

Iznenada se sjetila Henryja.
Jednom joj je bio rekao da lju-
bav nije nešto nepromjenljivo i
stalno. Svaka je ljubav druk-
čija. Ono što je osjećala za
Jeffa nije imalo nikakve veze s
onim što je osjećala za Hen-
ryja, i nije ni na koji način ka-
ljalo njegovu uspomenu. Um-
irena, nasmiјеši se Maude, koja
joj pruži šalicu kave.

– Bolje? – upita.

cijena 30 dinara

ZMA 78

MAGAZIN

144 stranica

LJUBAVNE PRIČE

Zakašnjelo oslobođenje, Bez žaljenja, Zapalimo kresove

KRIMI PRIČE

Malloryjev ubojica, Da, dragi, Napad na blagajnika

HITCHCOCK PRIČE

Slijepa pravda, Nezaboravno sjećanje

KRATKE PRIČE

Na kokosovoj palmi, Djevojka s plakata, Nakon dvadeset godina, Nafta, Zatvor i Katherine Hepburn

SF PRIČE

Helen O'Loy, Poš'o kralj na vojnu...

WESTERN PRIČE

Vreli dan

STRIPOLI

Jerry i Mrvica: LJUBITELJ TELEVIZIJE, Rip Kirby, SUDBONOSNA SLIKA, Ljubavni strip, SAMO TI, PAHULJICE, Krimi strip: TRKA ZA ŽIVOTOM, Tom i Jerry, JEDNOG DANA., Jacovitti: CIK CAK i Krijumčari makarona, Popaj, AH, TA DJECA!, Pink Panther, NEPOSLUŠAN PAS

HUMOR

POTRAŽITE NAS na svim kioscima

SVAKOM ČITAOCU POKLANJAMO

ZNAČKU

Clara kimne.

Ben i Jeff su se vratili i pošto su doručkovali krenuli su u obilazak. Razgovarali su o tome kako će najbolje obraniti Vranino gnijezdo bude li potrebno.

— Nadam se da nas nitko neće pronaći — reče Maude Clari. — I Ben misli isto, iako mi se čini da bi volio iskušati kamenje.

— Kamenje? — upita Clara.

— Na vrhu ima više od stotinu okruglih kamenova. Ako ih gurneš, otkotrljat će se niz brijeg i survati svakoga tko se zatekne dolje. Ben ih zove Davidovim kamenjem.

— Nadam se da će se pokazati praktičnim — reče Clara — iako bih voljela da ih ne moramo upotrijebiti.

Zatopilo je. Clara se ispružila u sjeni i zaspala. Probudila se kad je osjetila Jeffovu ruku na ramenu.

— Clara, žao mi je što te moram probuditi, ali Justine je sa svojim ljudima u podnožju brda.

Uto im se približi Ben.

— Nadao sam se da će odustat, ali ona se dvojica već penju putem.

— Hoćemo li ih pustiti da se uspnu do vrha?

— Imaš li uže? — upita Jeff.

— Imam.

Pustit ćemo ih do vrha, a onda ćemo ih napasti i svezati. Justine će shvatiti da nešto nije u redu i nakon nekog vremena krenut će ovamo sa cijelom bandom.

— Clara — reče Ben — ti bi mogla promatrati jednu stranu brežuljka.

— Dobro — reče Clara, dohvati pušku i pođe za Benom do mjesta s kojeg je mogla promatrati, zaštićena stijenama. Pošto se smjestila, Ben je ostavi samu. Čekala je. Odjednom začuje Benov glas.

— Rogers! Patterson! Ne mičite se!

Nije ni završio a već se začuje pucanj. Clara se ukoči. »Jeff!«, pomisli. »Možda mu se nešto dogodilo!« Ali onda začuje njegov glas i umiri se.

— Ostavit ću im tijela ovdje na rubu, kao upozorenje. Nisu trebali potezati pištolje.

— Sad da vidimo što će Justine — reče Jeff.

»To je tek početak«, mislila je Clara.

Nakon nekog vremena Jeff se opet javi.

— Evo ih, dolaze pješice. Hoćemo li iskušati Davidovo kamenje?

— Pusti ih da dodu do pola puta — reče Ben i okrene se Maude, koja je promatrala svoju stranu brda, nedaleko od Clare.

— Što se događa, Maude?

— Ništa — odgovori ona.

— A na tvojoj strani, Clara?

— Također ništa.

— Onda dodite ovamo i pomozite nam.

Clara se sagne i pretrči na Jeffovu stranu. Spusti se do njega, pogleda niz obronak i zaustavi dah. Činilo se da se cijela vojska penje prema njima.

— Otkud ih je toliko odjednom?

— Mnogi su radili na svoju ruku, ali u ovakvim prilikama uvijek se drže zajedno. Nema ih više od dvadeset, dvadeset i pet.

svakog petka

POLDARK

romani u nastavcima

– Svejedno ih je previše.
Jeff joj pruži dugi štap i reče:

– Ovdje imaš tri kamena. Kad ti kažem, gurni ih preko ruba. Maude, Ben i jaćemo učiniti isto. I ne diži se sa zemlje.

Clara je kimnula i čekala.

– Sad – začuje Benov glas i Clara gurne prvi kamen, pa drugi i treći. Ostali učiniše isto i sad se cijela hrpa teškog kamena kotrljala nizbrdo. Među ljudima koji su se penjali nastane gužva. Nije se gotovo ništa vidjelo, jer je kamenje dizalo prašinu, ali čuli su se krici i galama. Neki su se razbježali, neke je oborilo kamenje. Drugi su se bacili na zemlju i počeli pucati prema vrhu.

– Kako ti se ovo čini, Jeffe?
– poviče Ben.

– Čini se da smo ih zaustavili, barem za neko vrijeme.

Uto se s podnožja začuje visok, piskav glas.

– Dobell! Dobell! Jesi li ti to gore?

Jeff je šutio.

– Justine – reče Ben. – Hoćeš li mu odgovoriti?

– Ne.

– Dobell! – vikne opet Justine, a onda:

– Rupert! Hoću razgovarati s tobom!

– Ne znam što bih mu rekao – odmahne Ben glavom.

– Neka se popne, ako želi saznati tko je gore! – reče Jeff.

– Držat ćemo ga priklještenog dolje – opet će Ben.

– Već će on nešto smisliti. Kad bi barem Artie bio ovdje...

Jeff i Ben nastaviše razgovarati. Onda Jeff Pozva Claru.

– Clara, ti i Maude čuvajte drugu stranu brežuljka.

Clara kimne i otpuže na drugu stranu. Dok je čekala Maude, gledala je u nebo. Bilo je posve čisto i jasno, samo su jastrebovi kružili visoko, vrebajući, kao da čekaju da i na njih dođe red.

Sunce se spuštalo prema obzorju. Ništa se nije događalo. Neoliko puta su začuli pucnjeve, i to je bilo sve. Jeff dođe na trenutak na Clarinu stranu.

– Noćas, čim se smrači, ponovo će pokušati – reče joj.

– Hoćemo li ponovo upotrijebiti kamenje?

– Hoćemo. U mraku će ga teško izbjeći. Ali neki će se ipak uspjeti popeti.

– Voljela bih da je Artie ovdje.

– Ubrzo će biti, siguran sam. Pomozi Maude oko večere, a Ben i ja ćemo se malo promovati okolo.

– A jedino što sam htjela bilo je da stignem u Kaliforniju – reče Clara.

– A ja u Tavener da vidim što je s Artiejem. Čudne se stvari događaju u životu. Nisam računao s tobom.

– Je li ti žao?

– Nimalo. Hoćeš li da ti dokažem?

– Maude nas gleda – reče Clara brzo, pocrvenjevši. – Ne bi shvatila.

– Kladim se da bi – odvrati Jeff.

Pridružila se Maude kod vatre.

– Pazi, spotaknut ćeš se na pušku – reče joj Maude.

– Neću – smiješi se Clara – točno znam gdje je.

– Nije nikad daleko od tebe, zar ne?

– Bit će. Kad odemo oдавде, neću je više ni taknuti. Prat ću, kuhati, šiti – i paziti na djecu. Ljudi će zaboraviti da je ikad postojala žena-jastreб.

Nakon večere održali su kratki sastanak. Ben se boјao da će banda pokušati dinamitom.

– Teško je bacati dinamit uzbrdo – podsјeti ga Jeff. – Da bi uspjeli, trebali bi doći posve blizu. Zato ih treba držati podalje.

Brzo poljubi Claru i reče:

– Idi sad na svoje mјesto. Ako čuješ bilo što sumnjivo istog trena me obavijesti.

Clara kimne.

– Čuvaj se, Jeffe!

– I ti također – reče on.

Dok je ležala u tami, mislila je na sve ono što je mogla reći Jeffu. Reći će mu slijedeći put – ako dočekaju slijedeći put.

Osluškiвала je. Ništa se nije čulo osim uobičajenih noćnih zvukova. Očekivala je da se јavi vuk. Sad se već navikla na njegovo glasanje, kao i na mnoge druge stvari i ljude. Ona i Jeff...

Odјednom zaustavi dah. Netko se penjao uz brežulјak. Činilo se da je samo јedan čovjek, ali nije mogla ocijeniti koliko je uđaljen.

Brzo se odmakne od ruba i tiho pozove:

– Jeffe!

Jeff dopuza do nje.

– Dolje je čovjek, čini mi se da je samo јedan.

– Točno ispod litice? – prošapta Jeff.

– Ne, malo udesno.

Malo je oklijevao, onda se odmakne i pride rubu. Zalјulja

јedan kamen i gurne ga preko ruba, a za njim drugi, pa treći. Ako se itko penjao prema njima...

Gotovo poskoči kad začuje krik. Zatim kroz tamu zapraštaju meci, otkidajući komadiće stijena na rubu litice. Jeff se povukao upravo na vrijeme. Odјednom, negdje ispod njih, odjekne eksplozija.

»Dinamit«, pomisli Clara.

Jeff i Ben su i dalje kotrljali kamenje. Eksplozije su slijedile једna za drugom. Stijene i pijesak su drhtali pod njima. Četvrta eksplozija gotovo raznese vrh brežulјka. Kamenčići i pijesak osuše se po Clari. Odnekud se pojavi Jeff.

– Lezi, Clara! – poviče. – Ako ga još imaju...

Prekine ga nova eksplozija. Nešto kao da ju je odgurnulo natrag. Vidjela je kako Jeff pada na zemlju i potrči prema njemu. Lice mu je bilo isječeno i krvavo.

– Lezi, Clara! – poviče.

Clara posluša, i dok se spuštala na zemlju opazi kako se kroz tamu netko šulja. Nekoga ipak nije zaustavilo Davidovo kamenje. Nikad nije brže ispalila metak. Pogodila je. Brzo se okrene i pogleda Jeffa. Srećom, već je imao revolver u ruci, jer se iz sjene pojavio drugi čovjek, a za njim i treći. U trenu, meci su prštali na sve strane. Onda odјednom nastupi tišina. Jeff se podiže na koljena.

– Bene, jesi li dobro? – poviče.

– Samo sam ogreben.

– A Maude?

– Prestrašeno – јavi se

Maude. — Što ste mislili? Gdje je Clara?

— Tu sam — vikne Clara i podiže ruku da obriše lice. Najprije se uplaši kad osjeti da je krvavo, a onda shvati da je to tek neznatna ogrebotina.

Jeff joj pride i nasmiješi se.

— Gotovo je, Clara. Mislim da više nitko neće doći.

Gotovo je zaplakala od olakšanja.

Artie i družina stigli su za jedan sat. Ulogorili su se u blizini i kad su čuli eksplozije na brzinu su osedlali konje i požurili u tom smjeru. Prije no što su se približili mjestu na kojem se odigravala borba, sve se utišalo i više nisu znali u kojem smjeru da krenu. Tada se Artie sjetio Vranina gnijezda.

— Ne znam zašto sam vukao tolike ljude sa sobom — smijeshio se. — Niste baš sve morali sami učiniti.

— Morali smo iskušati naše tajno oružje. Jesi li ikad čuo za Davidov kamen?

— Ne.

— Kamen kojim je David ubio Golijata.

Artie pogleda Claru.

— Mislim da je šenuo pamću.

Muškarci su uklonili mrtva tijela i pobrinuli se za ranjenike.

— Srela si Lou, zar ne? — upita Artie Claru.

— Jesam, svida mi se.

— Jeff kaže da je nekud otišla s bratom.

— U Coldwateru je.

— Potražit ću je. Što misliš, što će reći?

— Na tvom mjestu, pokušala bih.

— Mislim da hoću. Sredili ste bandu pa za mene više nema posla. Kako dugo ćeš ostati ovdje?

Jeff im se upravo pridružio.

— Hajde, reci mu — reče Clari.

Clara ga pogleda.

— Prvo ću premjestiti Henryjevo tijelo na neko mjesto koje budem izabrala, i podići mu spomenik. Zatim bih voljela provesti nekoliko dana s Benom i Maude. A onda — Arizona.

— Sa mnom — reče Jeff.

Artie zabaci šešir.

— Dakle, prokletstvo.

— Imaš li prigovora?

— Ne, zašto? Dobro je imati iskusnog strijelca u obitelji.

Clara se nasmiješi.

— Ne znam čak ni gdje mi je puška. Ali ako budeš želio kušati moje kolače, ili ako ti bude trebalo nešto okrpiti...

Pogleda je zaprepašteno.

— Zar ćeš se pretvoriti... samo tako... u domaćicu?

— Upravo tako — odgovori Clara.

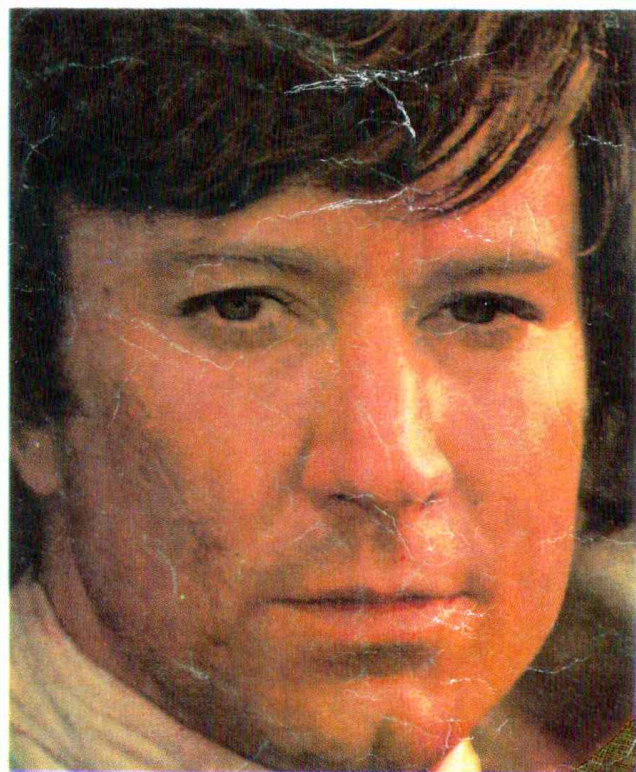
K R A J

U pripremi

G. F. Unger:

PUT ZA EL PASO

Winston Graham: POLDARK

KAPETAN
POLDARK –
LIČNOST
ISPRED
SVOG
VREMENA!

Izvanredna TV serija POLDARK
rađena je prema romanu Winstona
Grahama. A ono što niste vidjeli
na TV, čitajte svakog petka u na-
stavcima. POLDARK – na svim
kioscima!